

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190.

Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.189,
Wien št. 105.241.

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopis se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

JUTRO

Pred obnovo akcije za vzhodni pakt

S plebiscitom za Hitlerja se je v Nemčiji zaključil prehod v novo stanje, ki ga je ustvarila smrt državnega predsednika Hindenburga. S potrditvijo Adolfa Hitlerja za naslednika popularnemu maršalu je zopet normalizirana notranja situacija in povsem enostavno je pričakovati, da se bo težišče nemške politike sedaj znova preneslo na zunanje-politično področje. V ospredje zanimanja bodo stopili zopet oni mednarodni problemi, ki se tičejo vse Evrope, posebno še osrednjih držav in med njimi pač ne na zadnjem mestu Nemčije.

Vstop Rusije v Društvo narodov je zadeva, ki se sedaj Nemčije veče ne tiče, vsaj ne v formalnem pogledu, saj je sama izstopila iz ženevske korporacije. Pač pa se je temeljito tiče akcija za vzhodni pakt, ki bo prav gotovo v neposredni bodočnosti poglaviti predmet celotnega diplomatskega delovanja. Akcija zanj je nekoliko zaostala, ker se je moral napraviti majhen odmor z ozirom na notranje dogajanje v Nemčiji. Zdaj je ta pavza končana in diplomatska igra se bo nedvomno obnovila neposredno.

Pri tem se niti ne more reči, da bi bila Nemčija v prvi vrsti v ospredju akcije. Saj se na tihem pač računalo najmanj z obnavljanjem Berlina. Zato so prav gotovo enako važne druge države, ki prihajajo pri tem v poštev.

O stališču Češkoslovaške, Francije in Rusije ni treba izgubljati besedi; njihovo stališče je jasno podano in pozitivno; vsi vemo, zakaj. Malo manj jasna je stvar z baltskimi državami. Te se zavedajo, da so le neznan faktor in njihova poglavitna težnja je v tem, da živijo v kolikor mogoče dobrem razmerju s svojimi velikimi sosedmi. Ni pa pri njih težnje, da bi se vpletale v velike afere, in na obveze o medsebojni pomoči gledajo nekako z mešanimi občutki, saj se zavedajo, da se to tiče pred vsem močnih sosedov. Toda v baltskih državah se najraje ozirajo po zaščiti Velike Britanije in ko je London tako določno izjavil, da mu je vzhodni pakt všeč, in je celo svetoval v Berlinu, naj se mu pridruži, je to tudi v baltskih republikah zelo mnogo zalego. In tako se niso mogli zadržati v rezerviranem odnosu, kakor bi tako rada videla Poljska, ki želi šteti baltske države med svoje tesnejše prijatelje.

Prav posebno pa se je za načrt vzhodnega pakta zavela Litva ter skoro demonstrativno izjavila Rusiji svoje soglasje. Nič čudnega, zakaj v Kovnu so prav zadovoljni, ko se jim obeta velika medsebojna pomoč, tem bolj, ko se obnavlja Varšava in Berlin, prav oni dve sili, pred katerima ima Litva največ strahu. Z Nemčijo je sprta zaradi Klappe, s Poljsko zaradi Vilna, v Rusiji pa gleda ves čas svojega zaščitnika. Podrobne določbe vzhodnega pakta še niso znane, bržkone tudi še ne določene, ali toliko se vidi, da izredne določbe glede garantiranja sedanjih meja ne bo vseboval. Principelni pridržki glede meja se potemtakem z njim ne bodo skušali likvidirati, pač pa se bodo z njim preprečila nasilna reševanja kakršnihkoli, torej tudi mejnih sporov. Ni potemtakem čuda, da je projektirani pakt v Kovnu našel tako vnete zagovornike.

Stališče Poljske je še vedno zavito v temo. Varšava je silno molčeča glede pakta; da pa ne gleda s simpatijami prizadevanj za njegovo realizacijo, se je dovolj pokazalo in tudi že dovolj komentiralo. Presenečajo v tej zvezi raznovrstne kombinacije, ki so se postavljale še te dni. Ena od njih je vest o pripravljajoči se novi zvezi med Italijo z Avstrijo, Madžarsko in Poljsko. Druga, že starejša verzija govori o tem, da je Varšava pristala na priključek Avstrije k Nemčiji. Ti dve soluciji nasprotujeta druga drugi, zakaj kombinacija z Italijo se ne more delati hkrati s privolitvijo anšlusa, znamenje pač, da so to le kombinacije. Bolj zбоде v oči, da so se te dni pogrele že davno pozabljene stvari iz časov rusko-japonske vojne. Takrat je poljska revolucionarna skupina iz takratne ruske Poljske — s Pilsudskim na čelu — paktirala z Japonci in japonski oficirji so jo menda v Svisi pripravljali za sodelovanje v borbi. Malokdo se še spominja teh davnih epizod — saj tako vrednost bi jim človek pripisoval danes —, ali znanost je, da so se prav te dni obudile opozoritve nanje. Te dni, ko je vsemu svetu jasno, da je za vzhodni pakt zavzeta Rusija, ker naj ji krije hrbet v eventualnih težavah od japonske strani. In tako se je tudi zgodilo, da se je imenovala možnost osnovanja japonsko-nemško-poljske zveze.

Vseh teh kombinacij pač ne bo nihče resno jemal v pretres, zelo pa je značilno, da so se postavljale in se še postavljajo, pač znamenje, da zadržanje Poljske napram vzhodnemu paktu postavlja vprašanje sploh pred sedanjim in bodočim smerjo poljske zunanje politike. Prav gotovo je, da aktivno poseganje Moskve v evropsko politiko Varšavi ni všeč, saj se s tem njena važnost zmanjšuje. Pristop Rusije k Društvu narodov pomeni za Poljsko vrsto komplikacij, tako vsaj sodijo v Varšavi. Tesna zveza med Rusijo in Francijo se smatra v Varšavi

Predsednik vlade Nikola Uzunović o notranjem političnem položaju

Velik govor predsednika vlade in šefa JNS na sreski konferenci v Nišu — Demagogija nasprotnikov ne bo spravila JNS z njene edino pravilne poti

Niš, 22. avgusta. Na današnji sreski konferenci JNS je predsednik ministrskega sveta in šef stranke g. Nikola Uzunović imel daljši govor, v katerem je med drugim dejal:

Ne dvigam se, da stopim pred vas kot predsednik vlade in kot predsednik stranke (dolgotrajno odobravanje). Vzklik: Zivel! Pred vami stojim kot vaš soimešan, kot predsednik vašega sreskega odbora in kot vaš narodni poslanec. (Ponovno ploskanje). Vstajam, da se v svojem imenu, in razume se, v imenu vseh vas in vaših prijateljev, ki so v tem domu, globoko in bratsko zahvalim tudi prijateljem in gospodom, ki so se potrudili v našo sredo, da prisostvujejo našemu sreskemu sestanku in da nam govore na način, ki je bil za mene, in dovolite, tudi za vsakega od vas prava politična akademija, da so to bila predavanja, ki bi jih lahko poslušali tudi narodi z mnogo pestrejšo kulturno in politično prošlostjo. Taki govori, taka politična izvajanja čujete na vseučiliških stolicah. Ne vem, komu bi se kaj zahvalil, čigavo delo naj najprvo omenim, ali se naj zahvalim našemu soimešan, ki je s tako toplimi in lepimi besedami otvoril današnji sestanek, prijatelja Iližanovića, ali naj omenim neumorno generalnega tajnika, delavnega g. dr. Kramerja, ki ume s samo njemu lastno spretnostjo zapopasti in pojasniti vsa kulturna, politična in organizacijska vprašanja, ki so pred nami na dnevnem redu. (Ploskanje.)

Kaj naj rečem o modrih in upravi filozofskih besedah svojega draga prijatelja, svojega še starijega narodnega poslanca dr. Koste Timotijevića, ki je pred vami razložil neke misli, ki morajo postati stvarnost. Hudoval se bom na stenografu, še njegovih besedi niso točno zabeležili in podčrtali. Tudi ne morem preiti brez odobravanja, priznanja in pohvale drugih govornikov, gg. poslancev Gavrančiča, Ivančevića in Jevtića, ki so sedanjico politično situacijo v naši državi in v našem političnem življenju po mojem mnenju očrtali na način, ki si ga bo vsak od nas trajno zapomnil z zavestjo dolžnosti, da je treba to, kar smo danes slišali, razširiti v vse kraje in med vse prijatelje.

Koliko so vredne akcije nasprotnikov

Smatram, da boste povedali tistim, ki jim to še ni jasno, da sedaj ni druge politične situacije in da zdaj ni druge politike od tiste, ki se je o njej danes tu tako obširno govorilo. Naša stranka in mi njeni skromni delegati, smo tako izdatno obloženi z državnimi posli, da se navzlic temu ne zapiramo pred akcijami takozvanih organizacij, ki skušajo naše veliko delo izpodkopati s svojimi neresnimi in nepriljubljenimi nastopi. Mi zanje dobro vemo in jih opazujemo, prav tako pa tudi vemo, koliko so vredni, kolikšne so njihove akcije in kako jih je treba pravilno oceniti. Glede na to oceno nam res ni treba, da bi se zanje posebej brigali in da bi nam mogli kaj pokvariti.

Ko nam je bila dana možnost, da se razstanemo z zakonodajno zbornico in da vnovič stopimo v stike z ljudstvom, smo se vprašali, kaj naj storimo. Ali naj priredimo shode, velika zborovanja ali pa naj se zberemo samo z delavci stranke, s podčastniki in s častniki stranke in da na takih sestankih podamo obračun o sadovih svoje dosedanje politike, svojega strankarskega dela in da podčrtamo velike naloge, ki še čakajo našo državno politiko.

Pomen pokrajinskih konferenc

Izbrali smo dot takih sestankov. Če naši nasprotniki sklicujejo velike shode, tedaj pravim: Lahko njim, kajti kadar jih skličejo, se vedno bodo ljudje, ki pa niso njihovi prijatelji, ker takih ne morejo najti. Na njihove shode prihajajo radovedneži, ljudje, ki jih omami razni plakati ali pa taki, ki čitajo, da se teh shodov udeležiti in ti ljudje.

Mi smo bili mnenja, da velikih zborovanj ne kaže sklicati, to bi pomenilo preigivanje širokih ljudskih slojev. Zdaj je treba delati in skrbeti za rešitev dnevnih vprašanj. Sklenili smo, da bodo za našo akcijo zadostovalne takšne konference za posamezne srezce.

Na teh konferencah imamo to prijetno zadovoljenje, da se z vami vidimo in pozdravimo in da se z vami pogovorimo brez

čim dalje bolj kot obroč, v katerem se Poljska ne bo dobro počutila in ki ji bo vzel mnogo cene, zlasti pa ji bo v znatni meri vzel svobodo diplomatskega kretanja. Dalje se s tem načtenja zahteva, da se tudi Poljski prizna stalno mesto v svetu Društva narodov, kakor ga bo Rusija nedvomno dobila. Toliko povečanje stalnih sedežev v ženevski korporaciji pa v marsikaterem pogledu ne bi bilo simpatično.

Končno je še ena stvar, ki v Varšavi vzbuja pomisleke. Rusija kot član Društva narodov, pa vrh tega še stalni član sveta, bi se mogla vse drugače nego do sedaj brigati za narodne manjšine v vzhodnih predelih Poljske. V Varšavi vedo, kolike težave so imeli, ko so jim neprestano iz Berlina delali v ženevski situaciji z manjšinskimi pritožbami; ako naj se sedaj enake težave pojavijo od

demogoškega pretiravanja, brez licitiranja in brez naglašanja nemogočih stvari, da se pogovorimo preprosto in stvarno, ne da bi pri tem koga žalili, da bi koga napadali in da bi se hoteli s komurkoli prepirati, da se pogovorimo brez psov, intrig, klevet in podtikanih, da ostanemo na višini stvarnosti in resnosti. Prepričan sem, da smo s tem dobro storili. Kot zastopniki največje stranke in kot ljudje dela se ne moremo spustiti na nivo svojih nasprotnikov.

Širokogrudnost JNS

Ko so nekega dne prišli k meni prijatelji in mi rekli: Slišimo, da je ta in ta stranka sklicala shod v Nišu. Hočejo se pokazati ravno Nišu, v našem rojstnem kraju. Vprašali so me tudi, kaj naj store. Nekdo mi je dejal: Kako bi bilo, da se jih malo otresemo in da se nas za vedno spomnijo. Odgovoril sem jim: Baš zato, ker hočejo v Niš, jim moramo pustiti popolno svobodo govora in dela in moramo dati celo svobodo mimo in proti zakonu. Ko gre za Niš, naj tudi državni organi pogledajo skozi prste in naj tudi prijatelji razširijo svoja srca. To pravim zato, ker dobro vem, kakšen bo uspeh njihovega dela. To ne vodi nikamor. Če hoče nastopiti druga stranka s svojo politiko, tedaj mora biti ta druga politika jasna, tedaj mora biti boljša od naše, kajti sicer ljudstvo ne gre za njimi (burno odobravanje).

Sloga, ne pa cepljenje narodnih sil

Če pa je treba med ljudstvo, vprašam vas, ali našega g. Iližanovića, ali Uzunovića, ki sem 40 let v vaši sredini, ki sem se tu rodil, šolal, ki sem tu praktical, pisal, bil načelnik občine, predsednik sodišča in sem že 30 let vaš poslanec, vprašam vas tedaj, ali naj si belimo glave, kaj bo storil naš politični nasprotnik in kaj bo govoril v vaši sredi o meni. Za te stvari, gospoda, nimamo časa. Smatram, da nam to ni potrebno. Verujem v vašo vest (dolgotrajno odobravanje). Vem, kako ste ponosni, da že toliko let in ravno tu volite Iližanovića ali Uzunovića. Prosim vas, da mi ne zamerite, da se dotikam tudi teh stvari, ki se nekoliko tujijo z mojo osebnostjo v zvezi. K velikemu cilju naše stranke in naše politike spada tudi to, da smo tedaj, ko smo se vrnili k parlamentarni politiki in k zakonodajnemu življenju, hoteli videti poleg naše stranke še drugo politično skupino, ki bi hotela še bolj skrbeti in še bolj udano služiti državi in narodu. Seve, pri tem ni mo mnenja na tako politično stranko, ki bi se hotela poslužiti takšnih sredstev in ki bi ravnala tako, da se je bilo treba obrniti na g. notranjega ministra. Ko smo dopustili druge politične stranke, moramo paziti, da ne napravimo zopet starih napak in da ne obnovimo nekdanjega političnega življenja vseplošnih preprirov. Mi, ki nosimo odgovornost za take možnosti, se moramo vprašati ali naj se narodne sile, ki morajo biti v sedanjih razmerah splošne in združene, razdele in ali naj dopustimo stranke, ki imajo v svojem programu samo klevete in prepire.

Vprašam se in vprašal se bo notranji minister, ali ne bi naravnost grešili, ko že obstaja zakon, ki daje vladi pravico in ki ji nalaga dolžnost, da natanko prouči, ali sme dovoliti ustanovitev nove stranke, da se ustanove nove stranke, ki nas hočejo zapeljati v staro strankarsko življenje in v stanje, kjer se je igralo 17 strank in frakcij. Upam in vi, prijatelji, mi lahko verujete, da v tem oziru ne bomo storili napak.

JNS ni proti ustanovitvi drugih strank

Danes je dovolj taktičnih in praktičnih ljudi, ki pravijo: Dovolj je ena politična stranka za vsa državo. Mi tega ne pravimo! Mi smo uvedli zakon, ki omogoča organizacije novih političnih strank poleg naše. Kadar pa nam zakon nalaga dolžnost, da pazimo, kakšna bo ta organizacija, kakšni bodo njeni ljudje, in v kakšno resnostjo bodo delali, in kakšno bo njihovo pravo delo, tedaj bomo mi odločili, ali smejo nove organizacije in nove stranke izvajati program, o katerem sta govorila prijatelja Timotijević in Ivančević.

toda narodno in državno edinstvo iznad vsega

vzhodne strani, kjer so manjšine neprimerno večje in bi se morda našlo tudi več povoda za pritožbe, je pač umljivo, da se hoče Varšava težavam pravočasno izogniti. In tako so se pojavili raznovrstni predlogi, med njimi tudi ta, da se doiočbe glede mednarodne zaštite narodnih manjšin ukinejo, kolikor se tičejo Poljske, ali pa da se raztegnejo enakomerno na vse države.

Skratka, od povratka Rusije v aktivno evropsko politiko si Poljska ne obeta dosti dobrega. Iz tega izvirajo vsi njeni pomisleki in tudi njeno nerazpoloženje, ki v nekih pogledih pada celo še močnejše na tehtnico kakor pa nasprotovanje Nemčije. Zakaj po vseh teh pomislekih se nahaja poljska politika na prav usodnem razpotju. Nadaljnji razvoj akcije za vzhodni pakt pa mora že kmalu prineesti odločitev.

To je zmisel vseh naših izjav, ki smo jih že marsikrat ponovili. Politiko obrambe in ohranitve države in narodnega edinstva bomo branili z vsemi političnimi in drugimi sredstvi, Poleg te politike v naši državi druge ne more biti in ne sme biti. (dolgotrajno odobravanje). Vi slišite vsak dan, da JNS še ne obstoja, da ni kompaktna, da ni izdelana, krepka, da nima bodočnosti, da je treba počakati, da izginemo s površja, jutri, v 15 dneh, v 6 mesecih, na Mitrov dan, prihodnje leto, ko se vse zruši! Vse to pada z vsakim dnem v vodo.

Starih napak ne pustimo več delati

Kdo naj pride? Če bi bila druga rešitev mogoča, če naj gospodarsko krizo reši druga stranka, potem bi pač mi bili prvi, ki bi ji odstopili svoje mesto in ji izročili dolžnost in skrb za narodne potrebe. Če pa naj druga stranka seje samo neslogo v sedanjih časih, ko je sloga potrebna kakor nikoli prej, potem ne ponovimo starih napak, ne dopustimo jih, če ne dajo tistih jamstev, ki jih sedanja doba in državna politika zahteva od političnih organizacij. Poleg tega pa se tudi pojavljajo glasovi, da se bo naša stranka izpremenila, da bo prišla druga, ki prevzame breme naše celokupne uprave.

Jaz vam zagotavljam, da lahko na to stvar mirno gledate in da se te stvari ne bodo nikoli dogodile. Mi se zavedamo narodnih potreb in narodnih zahtev. Mi nismo stranka v tako srečnem položaju, da bi poleg nas bila še ena ali druga politična organizacija. Mi smo tu in tudi bomo morali ostati tu in na svojih pozicijah še za dolgo dobo. Ne, mi osebno, nego naša stranka, naša politika, naša organizacija. Kajti pameten človek se nikoli ne upre izpremembi, če zanesljivo ve, da tisto kar pride za njim, koristi in da bo dobro za državo in narod. To sem povedal že v parlamentu in med razgovori z neko gospodo in s političnimi ljudmi, ki še niso z nami.

Naša politika

Kaj je novega? Nič ni novega. Vse, kar aloni na 6. januarju in kar tvori njegovo državno politiko, se ne more in se ne bo izpremenilo. Kdor hoče delati v tej državi, ta mora jasno in čisto povedati, kakšni so cilji njihovega dela in kakšna bo njegova politika. Kdor to politiko sprejme, lahko svobodno tekmuje. Dotlej pa nobene govore in nobena podtikanja ne morejo izpremeniti tistega, kar je danes tu. Kajti mi smo poklicani, da izdelamo program naše politike, sloneče na 6. januarju, in to tem bolj, ker so dogodki okrog nas to politiko opravčili. Merodajni činitelji so to politiko dobro premislili in zato v naši sredi sedaj ne govorijo strojno in topovi in ne divja državljanska vojna. Hvala Bogu, mi teh sredstev ne potrebujemo in se jih ne poslužujemo. Mi se opiramo na uvidevnost, na delavnost in na zaupanje svojega naroda. Opri na to zaupanje, lahko v miru uveljavljamo zakone, ki omogočajo sodelovanje ljudstva v državni upravi, ker se za-

Potek niške konference

Zbralo se je skoro tisoč delegatov — Glavna govornika sta bila gg. Uzunović in dr. Kramer

Niš, 22. avgusta. P. Z jutranjim brzavikom je prisel v Niš predsednik ministrskega sveta in šef JNS g. Nikola Uzunović. Spremljalo ga je več senatorjev, med njimi Kosta Timotijević, Svetislav Popović in dr. Kosta Popović ter narodni poslanci Lisavac, Dovezenski in drugi.

Vsi so skupaj z delegati glavnega odbora prisostvovali konferenci sreskih organizacij za niški in svrliški srez. Konferenca se je vršila v Nišu. Malo pred 10. uro so v veliko dvorano hotela prispeli gg. ministri in člani glavnega odbora v spremstvu senatorjev, narodnih poslancev in drugih uglednih prakov stranke.

Pred vhomom v dvorano je pozdravila predsednika vlade in šefa stranke Nikola Uzunovića velika množica delegatov, ki jih je prisostvovalo konferenci 956. Delegati in množica so privedli pri tej priliki viharne ovacije Nj. Vel. kralju Aleksandru. Vzklikali so narodnemu edinstvu, JNS in njenemu šefu.

Za predsednika konference so izvolili senatorja Dimitrija Iližanovića. Ko se je ta v svojem pozdravnem govoru spomnil Nj. Vel. kralja so zaorile po dvorani ponovne ovacije. Nato so delegati viharno pozdravili šefa stranke g. Nikolo Uzunovića, notranjega ministra g. Zivojina Lazića, glavnega tajnika JNS g. dr. Alberta Kramerja ter druge strankine funkcionarje.

Minister n. r. g. dr. Albert Kramer je poročal o delu stranke in njenem pomenu za državo. Za njim so govorili gg. Kosta Timotijević, dr. Ilija Gavrančič — njega so prisotni še posebno viharno pozdravili kot starejšo zagrebiško sokolsko župe, ki se je na zagrebiškem zletu pobratila z niško sokolsko župo — in drugi. Zadnji je povzel besedo predsednik vlade in šef stranke g. Nikola Uzunović.

Njegov govor, ki so ga prisotni poslušali v največji tišini in z ogromno pozornostjo, je izkval nove ovacije stranki in njenemu predsedniku. Konferenca je nato soglasno in z navdušenim odobravanjem sprejela tole resolucijo:

»Predsedniki, podpredsedniki, delegati sreskih in občinskih organizacij niškega in

vedamo, da je politika, ki jo izvajamo, politika vsakega poštenega Jugoslavena.

Ta politika se lahko mirno razvija naprej, kakor je to dejal g. Lazić. Če že tudi ne more rešiti gospodarske krize in odstraniti njenih stisk, ki pritiskajo po vsem svetu, pa je vendar jasno, da jo naša politika ublažuje, tako da postaja znosna.

Zunanji položaj

Težkoče so! Vprašamo pa se, ali bi ne bile še večje, če bi tudi pustili stare fronte in staro politično življenje. Svojim nasprotnikom smo odgovorili: »Niti pediti zemlje ne odstopimo brez krvi, ker je vse to s krvjo ustvarjeno.« (Viharno odobravanje). Vprašam se, ali so težkoče, ki jih preživljamo, večje od tistih, ki bi nastale, če bi nas domovina klicala, naj se borimo za našo mejo pri Mariboru, ki ni samo meja Slovenije, marveč skupna državna meja bratske Jugoslavije. (Viharno odobravanje.)

Če se pojavljajo v naši politiki novi momenti, potem so v tem, da se naši prijatelji in zavezniki iz dneva v dan množijo in da imajo prijateljske stike in zaveznike odnošaje z mnogimi okrog nas in tudi drugod. V zadnjem času je zaradi delovanja naše stranke kot organizacije moči rodil princip 6. januarja tako velike sadowe, da se zdaj pojavlja nevarnost, da naši uspehi ne izjovejo zavisti naših sovražnikov proti nam in jih ne zapeljejo v izvestne norosti. Mi jim moramo odgovoriti: Nič ni novega v zunanji politiki. Mi tujega nečemo, od svojega pa tudi ne odstopimo. (Ogromno pritrjevanje.) Toda sedaj živimo v dobrih odnosih s sosedmi in želimo, da bi bili v bodočnosti še boljši. Verujte in vedite, da je tudi to sad naših sil in posledica dejanskega stanja v naši državi.

Poziv na delo

G. Uzunović je končal z besedami: V notranji politiki ni in ne bo nobenega izne-nadenja, nobene izpremembe in nobenega povratka k staremu stanju. To politiko je treba nadaljevati. Od vas zavisi, kaj bomo dosegli in kako naj da še boljše sadowe. V vprašanih zunanje politike, ki se vodi pri nas pod modrimi navodili naše vladarske krone (Vsi prisotni se dvignijo in kličejo: Zivel kralji!), pa ste lahko še bolj mirni.

Povejte prijateljem, kar ste danes slišali. V svojih organizacijah odstranite osebne spore in razdore. V svojih vrstah morate poiskati najboljše ljudi. Delajte in potem uspeh ne bo izostal. Če boste tako delali, smatram, da tudi pri mestnih volitvah, pred katerimi stojimo, ne bo izostal uspeh in da ne bo manjši od dosedanjega. Srečen sem, ker sem se te dni in danes prečkal, da je naša stranka čvrsta na svojih postojankah. Mi vsi verujemo, da bo naša stranka izvršila svojo veliko nalogo. V tem vidim tudi našo nacionalno bodočnost. (Tako je.) Vsi iskreni Jugoslaveni naj kre-nje na to pot in naj se postavijo v službo kralja, države in naroda.

Splošno odobravanje, vzklikanje kralju, narodnemu edinstvu in Jugoslaviji je sledilo Uzunovićevemu govoru.

svrliškega sresa z senatorji, narodnimi poslanci in banskimi svetniki, zbrani na sreski konferenci v Nišu, so po poročilih šefa stranke Nikole Uzunovića in drugih govornikov soglasno odobrili delo in politiko voditelja in vodstva JNS in kraljevske vlade, ki ji načeljuje g. Nikola Uzunović. Prepričani so, da bo vodstvo stranke tudi v bodoče nadaljevalo svoje delo v slavo in korist Nj. Vel. kralja, države in naroda.

Konferenca se je končala ob 14. z novimi ovacijami Nj. Vel. kralju Aleksandru, šefu stranke in narodnemu edinstvu.

Nova postojanka JNS ob bolgarski meji

Bela Palanka, 22. avgusta. r. Po večerajšnji konferenci v Piroto so prispeli semkaj odposlanci glavnega odbora JNS gg. Mihajlović in Sokić z nekaterimi drugimi narodnimi poslanci.

Po njihovem prihodu se je vršila ustanovna skupščina za tukajšnjo organizacijo JNS. Seje se je udeležil tudi bivši narodni poslanec Stejić, ki je izjavil, da stopa v stranko s 300 člani. Skupščina se je končala ob 10. s prav lepim uspehom.

Beograjski šahovski turnir

Beograd, 22. avgusta. p. Snoči je bilo odigrano predzadnje kolo beograjskega šahovskega turnirja. Edino presenečenje tvoril zmaga Careva nad Pavličem. Jurisitič je zaslužen dobit partijo proti Matijeju, Petrović pa je premagal Grenčarskega. Partija Vuković-Bajer je končala z zmago Vukovića. Broder je z lahkoto dobit partijo proti Maksimoviću. Šorli je podlegel Feuerju, Nikolić pa je premagal Dizdinskoga. Sikošek je s Schreiberjem remiziral. Stanje po 16. kolu je naslednje: Schreiber 12 in pol, Broder 11 in pol, Vuković 10 in pol, Feuer in Petrović 10, Nikolić 9 in pol, Matijejev 9, Pavlić 8, Dizdinski 8, Jurisitič in Grenčarski 7 in pol, Sikošek 7, Bajer 5 in pol, Carev in Šorli 5, Nagymelkuti 1 in pol, Maksimović 0. Drevi bo odigrano zadnje kolo.

AVSTRIJSKI REŽIM HOČE UNIČITI VSO OPOZICIJO

Razen dr. Rintelena dolži tudi voditelje bivše kmečke stranke, da so vodilno sodelovali pri hitlerjevskem puču

Dunaj, 22. avgusta. d. Preiskava o dogodkih 25. julija in kasneje je zaključena, v kolikor se še prevrata samega, nadaljuje pa se še glede vodilne vloge posameznih oseb.

Kakor poročajo, so aretirali zaradi dogodkov v Gaspoldshofu bivšega ministra Bachingerja, inž. Pamperla ter urednika lista »Weiser Bauerzeitung« Itzingerja, ki so jih prepeljali v Wels. Določili jih, da so bili intelektualni voditelji narodno-socialističnega prevratnika. Bivši minister Bachinger je bil meseca februarja l. 1932. pozvan v vlado kot zastopnik Landbunda, ko je bila prenovljena pod dr. Bureschem. Takrat mu je bila poverjena naloga, da izvede razorožitveni obrambni organizaciji. Ta naloga se ni posrečila zaradi odpora z leve in desne. Pri novi prenovi vlade je prevzel Bachinger notranji resor in ko ga je v vladi Dollfuss nadomestil Schumy, je prevzel vodstvo državnega tajništva za lesno gospodarstvo. Z izstopom obeh zastopnikov Landbunda iz Dollfussove vlade je tudi Bachinger zapustil svoje mesto in se posvetil samo organizaciji Landbunda.

V zadnjem času je nastal med pristaši Landbunda razkol. Skupina pod bivšim ministrom Schumyem se je zavzemala za brezposlojno sodelovanje s patriotsko fronto, druga skupina pod bivšim koroškim deželnim glavarjem Kernmayerjem in bivšim ministrom Bachingerjem pa je vztrajala v opoziciji proti diktatorskemu režimu. Kakor trdijo v vladnih krogih, je preiskava dognala, da so bili v dogodke 25. in 26. julija zapleteni tudi nekateri voditelji Landbunda, med drugim Bachinger, ki je bil sedaj aretiran.

Dunaj, 22. avgusta. d. V preiskavi proti bivšemu avstrijskemu poslaniku in Rimu dr. Rintelenu, je nastal v zadnjih dneh senacionalen preokret. Kakor poroča »Die Stunde« iz dobro poučenega vira, Rintelenovo premoženje ni bilo zaplenjeno samo zaradi povrnitve škode, ki je bila povzročena z narodno-socialističnim prevratom na štajerskem, temveč tudi zaradi tega, ker hočejo oblasti ugotoviti, odkod izvira ogromno imetje bivšega ministra in poslanca. Preiskava naj bi dognala, v koliko so se strinjali politični in finančni interesi dr. Rintelena. Čeprav se je zdravstveno stanje dr. Rintelena zboljšalo, še ni znano, kdaj se bo začelo pred vojaškim sodiščem postopanje proti njemu.

Vodja urada zveznega komisarja za Heimatsdienst je včeraj objavil po radiju podrobnosti o poizkusu samomora dr. Rintelena. Kakor je izjavil, skušajo z več stra-

ni zanikati, da bi hotel bivši poslanik dr. Rintelen izvršiti samomor, in trdijo, da so hoteli dr. Rintelena umoriti. Na nekem narodno-socialističnem letaku je bil celo označen napadalec nanj in sicer višji funkcionar nižjeavstrijske deželne vlade, ki pa je dokazal, da v usodnem času sploh ni bil v poslopu vojnega ministristva. Sedaj so se oglašili tudi sorodniki dr. Rintelena. Tako je objavil londonski »Daily Telegraph« 17. t. m. pismo stotnika Rintelena, ki izjavlja, da so trditve o samomoru njegovega bratranca dr. Rintelena napačne, ker je izključeno, da bi mogel kak Rintelen poskušati samomor. Ni še znano, kdo je poizkušal ustreliti njegovega bratranca, smatra pa za svojo dolžnost, da brani njegovo čast. V nasprotju s tem trdi zastopnik Heimatsdienst, da je bilo dr. Rintelenu 25. julija popoldne naročeno, naj bo v prostorih vojnega ministristva na razpolago, ker so se uporniki sklicevali nanj. Dne 26. julija ob 1. zjutraj sta prišla v vojno ministristvo dva kriminalna uradnika z nalogo, da preprečita Rintelena k zaslišanju na policijo. Uradnika sta o tem obvestila nekega višjega oficirja, ki je odšel v sosedno sobo, pa se je kmalu vrnil in z neko pripombo zapustil prostor. Oba kriminalna uradnika sta približno po dveh minutah začela iz sosedne sobe strel. Ko sta vdrli vanjo, sta našla dr. Rintelena na stolu pri pisalni mizi ranjenega na levi strani prsi. Na mizi je ležal samokres, s katerim se je Rintelen obstrlel. Dr. Rintelen je bil še pri zavesti ter je izročil kriminalnim uradnikom dva lista s poslovnimi besedami sorodnikom. Alarimirano reševalno moštvo ga je tudi takoj odpeljalo na reševalno postajo. O vseh dogodkih je bil tudi takoj napravljen protokol. Glede na vse to trdi zastopnik Heimatsdienst, da so brez vsake podlage vesti, da so dr. Rintelena hoteli umoriti.

Smrtna obsodba v Leobnu

Leoben, 22. avgusta w. Po treh dneh se je danes pred vojaškim sodiščem končala razprava proti sedmim narodno-socialističnim prevratnikom, ki so bili vsi proglašeni krive veleizdaje. Obtožene Ritz je bil razen tega spoznan za krivega zločina polzusa umora, obtožene Erbacherja pa tudi zločina umora kot sokrivcev. Erbacher je bil obsojen na smrt, Ritz na dosmrtno ječo, ostalih pet obtožencev pa na ječo 10 do 15 let.

Ukinitev obsednega stanja na Dunaju

Dunaj, 22. avgusta d. Policijsko ravnanje je ukinilo obsedno stanje, ki je bilo proglašeno nad Dunajem zaradi dogodkov 25. julija.

O čem sta razpravljala Schuschnigg in Mussolini

Sklenitev vojaške konvencije na obeh straneh zanikajo in zatrjujejo, da je bilo govora samo o gospodarskih problemih

Pariz, 22. avgusta. r. V tukajšnjih političnih krogih sicer s pozornostjo zasledujejo razgovore med Avstrijo in Italijo, vendar pa jim ne pripisujejo posebne politične važnosti. Da se Italija tako zelo poteguje za Avstrijo in jo želi kar najbolj prikleniti nase, je sprito neuspehov italijanske zunanje politike v zadnjih doli dolca razumljivo. Janso pa je, da se proti volji Francije in Anglije v Rimu ne more v pogledu Avstrije nič konkretnega skleniti. V ostalem pravijo v tukajšnjih krogih, da je dosedaj edino Francija dajala Avstriji resnično podporo z dovoljevanjem posojil. Zato je že čas, da tudi Italija preide od besed k dejanjem in na gospodarskem polju podpre Avstrijo, ker bo to najboljše obramba avstrijske neodvisnosti. Če so razgovori v Firenci služili temu cilju, jih bodo v Parizu pozdravili, če pa so imeli kak drug namen, je bila to pokrova časa.

Schuschnigg:

Avstrija bo sledila Mussoliniju

Firenca, 22. avgusta. d. Avstrijski zvezni kancler dr. Schuschnigg je zastopniku agencije Stefani izjavil med drugim: Po sebo obelodaje daje odnosom Avstrije in Italije dejstvo, da je Italija izkazala naši državi izredno učinkovito podporo v boju za neodvisnost in svobodo. Razgovori, ki sem jih imel z italijanskim ministrskim predsednikom, so se vršili s tega vidika. Zato niso mogli prinesiti nobenega presenečenja, kajti do sedaj ni bilo nobene države, ki tako tesni in zgrajeni na tako trdni podlagi, da se ne more ničesar izpremeniti v celotnem položaju, kar gre edino le za to, da se vsakokrat prouči in izpopolnjuje gospodarski in politični odnosi v smislu rimskih paktov. To se je tudi sedaj zgodilo in morem ugotoviti z velikim zadovoljstvom, da se je pokazalo v razgovorih, ki sem jih imel z ministrskim predsednikom Mussolinijem o splošnih zadevah, kakor tudi o stvarih, ki se tičejo predvsem Avstrije in Italije, popolno soglasje. Predsednik italijanske vlade je pokazal popolnoma razumevanje za politiko avstrijske vlade, ki hoče poleg ohranjanja svobode in neodvisnosti ohraniti evropski

namreč mirovni značaj Avstrije v smislu politične in gospodarske obnove.

Kar se tiče našega razmerja do Nemčije, je načelno stališče naše politike vedno isto. Dollfussova vlada, kakor tudi sedanja, sta morali skrbeti za življenjske interese naše države, za čigar usodo sta bili odgovorni, in zato sta morali čuvati tudi svojo svobodo v sklepanju glede notranje in zunanje politike. Če bo zmagalo to spoznanje, ni nobene ovire za obnovo normalnih razmer z Nemčijo, ker vzroki za nastale motnje niso izšli iz Avstrije, ki je bila vedno le v defenzivi. Kakor hitro bo ponehala proti Avstriji naperjena ofenziva, se bodo tudi pojavile primerne posledice. Avstrijski vladi ni treba v tem pogledu opustiti nobenega izmed svojih načel, ki so bila že od nekdaj določena in ki temelje že na skoro tisoletni misli Nemecev v Podunavju. Njihovo pravilnost so veslele priznale in poudarile v raznih izjavah. Tudi v tem važnem mednarodnem vprašanju je torej začrtana pot, ki jo je že pokazal dr. Dollfuss.

O vojaški konvenciji ni bilo govora

Pariz, 22. avgusta. AA. Dopisniku »Matinac« je avstrijski zvezni kancler Schuschnigg na vprašanje, ali se je z Mussolinijem dogovoril tudi glede vojaške intervencije za primer nove nevarnosti s strani Nemčije, odgovoril:

»O tem se nisem razgovarjal s Mussolinijem. Govorila sta samo o gospodarskih vprašanjih, ki pa so tesni svoji s političnimi.«

Na vprašanje, ali ostane v Viadravju, je odgovoril:

»Obžalujem, niti ne vem, kje je to mesto prav za prav. Danes ob 11. odpoštem v Genovo, kjer se bom čez dan odpočil, nato pojdem v Nice, odod pa se vrnem na Dunaj čez Milan in Benetke.«

Pariz, 22. avgusta. AA. Italijanski državni podtajnik Suvich je izjavil zastopniku pariškega »Matinac«, da sta Mussolini in Schuschnigg na včerajšnjem sestanku samo potrdila dosedanje razmerje med Avstrijo in Italijo.

Na vprašanje, ali so v Firenci govorili tudi o razširjenju dosedanjih avstrijsko-italijanskih sporazumov s posebnimi določba-

mi o vojaškem sodelovanju med Avstrijo in Italijo, je Suvich odgovoril:

V Firenci ni bilo govora o kakem novem načrtu avstrijsko-italijanskega sporazuma. Naš glavni cilj je, da okrepimo, ne pa izpremenimo obstoječe sporazume med Dunajem in Rimom. Ko smo osredotočili zeto na avstrijski mej, nismo imeli pooblastila iz kakšnega posebnega pakta s Avstrijo. Raznoli smo samo po trenutnih potrebah in s globokim pripravljenjem, da smo s tem koristili miru.

Vsebinska firenških razgovorov

London, 22. avgusta g. Sestanek Mussolinija in dr. Schuschnigga v Firenci je po poročilih poročevalcev londonskih listov dovedel do sporazuma o naslednjih točkah:

1. Nadaljevanje politike pokojnega kanclerja dr. Dollfussa.
2. Ohranitev neodvisnosti in integralnosti avstrijskega ozemlja.
3. Izpopolnitev italijansko-avstrijskih trgovinskih odnosov.

Stratosferna letalca se vračata v Belgijo

Preko Zagreba in Gradca sta sinoči prispela na Dunaj — Povsod so ju sprejeli z velikimi ovacijami — Na Dunaju sta govorila tudi v radiju

Zagreb, 22. avgusta r. Točno ob 16. uri je približno nad zagrebško letališče letalo, s katerim sta se pripeljala belgijska znanstvenika inž. Cosyns in njegov pomočnik Van der Elst. Na letališču ju je pričakovala ogromna množica, ki je hotela videti in pozdraviti po vsem svetu slavljenca letalca v stratosfero.

Draga gosta je najprej pozdravil predsednik zagrebškega aerokluba Cinić. V svojem lepem govoru je naglašal njune zasluge za znanost in človeštvo. Nato je govoril podban dr. Hadži, ki e pri tej priliki obema slavljenca izročil visoka odklivanja, s katerima ju je včeraj odklikoval Nj. Vel. kralj Aleksander. Po govoru zastopnika belgijskega konzulata je mestni podnačelnik Pavlina izrekel letalcema dobrodošlico zagrebškega mesta in prebivalstva.

Množica je govore neprestano prekinjala z burnimi ovacijami in pozdravljal belgijska znanstvenika z nenavadno toplimi manifestacijami.

Za pozdrave se je zahvalil prof. Cosyns. V svojem govoru je omenil izredne prirodne krasote naše zemlje, ki jih je videl med svojim bivanjem v Sloveniji in elasti še na današnjem poletu iz Ljubljane v Zagreb. Dalje je rekel, da ne najde besed, da bi izrazil svojo zahvalo tistim, ki so mu tako prijateljsko pomagali in ga povsod sprejeli kakor brata. Po sprejemu so letalcema servirali zakuske, da se okrepčata. Točno ob 16.20 je letalo krenilo z zagrebškega letališča proti Dunaju. Za odhod je množica priredila profesorju Cosynsu in njegovemu spremljevalcu nove ovacije, ki so se še le polegale, ko se je letalo visoko v zraku obrnilo v smer proti Dunaju. Tako je tudi zagrebško prebivalstvo prisrčno pozdravilo belgijska znanstvenika, ki sta s svojim pogumnim početjem navdušila ves svet in si stekla neverljive zasluge za znanost in za človeštvo.

Podrobnosti o sprejemu v Zagrebu

Zagreb, 22. avgusta. d. Junaka stratosfere prof. Cosyns in njegov spremljevalec van der Elst sta danes popoldne točno ob napovedani uri, t. j. ob 16. prispela na zagrebško letališče. Z mnogih pred njunim prihodom se je na letališču zbrala velika množica ljudstva. Oblasti so zastopali podban dr. Hadži s soprogo, predsednik Stola sedmorice in zagrebškega Aerokluba dr. Ernest Cinić, člani Aerokluba, zastopniki mesta, zagrebških sportskih organizacij, geofizičnega zavoda in ženskih društev. Na letališču je belgijska znanstvenika že čakalo naše trimotorno letalo, ki ju je imelo prepeljati na Dunaj.

Ko sta Cosyns in Elst izstopila iz letala, ju je množica sprejela z viharimi ovacijami. Podban dr. Hadži jima je čestital k

Balkanske igre v Zagrebu

Svečano bodo otvorjene v soboto zvečer z velikim sprejemom tekmovalcev in domačih sportnikov

Zagreb, 22. avgusta. r. Pete balkanske igre se bodo pričele 25. avgusta zvečer z velikim manifestacijskim obhodom po glavnih zagrebških ulicah. Na obhodu bodo sodelovali zagrebški sportniki vseh panog.

Zbirališče sportnikov in reprezentantov, ki nastopijo na petih balkanskih igrah, bo zvečer pri hotelu »Esplanade«. Ob 8. bo povorka krenila po glavnih zagrebških ulicah. Ustavila se bo pred Narodnim gledališčem, kjer bo sportnike in reprezentante balkanskih držav pozdravil minister za teleme vzojo dr. Grca Anđelinović.

Na čelu povorke bodo šli trobentači, nato bodo nosili zastave šestih balkanskih držav in olimpijsko zastavo, sledili bo glavni odbor petih balkanskih iger, odbor Zveze sportnih zvez, godba in sportni sodniki, za njimi pa tekmovalne reprezentance: albanske, bolgarske, grške, rumunske, turške in jugoslovenske. Za reprezentancami bo šla godba, za njo pa domači sportniki in sportnice v naslednjem redu: veslaški sporti, lahka atletika, nogometni, veslaški, tenis, sabljači, težka atletika, zimski sporti, kolosarji, motociklisti in avtomobilisti.

Darila za balkanijado

Zagreb, 22. avgusta. Albanski, grški in turški konzul v Zagrebu so darovali za balkanske igre tri okusne pokale. Stavili

4. Avstrija dobi svobodno ceno v tržaški luki.

5. Italija bo na vso moč podpirala Avstrijo pri zgraditvi trgovinskega brodogoja.

6. Italija bo dala Avstriji na svojih železniških preferenčnih tarifah.

7. Izmenjava profesorov in dijakov na visokih šolah.

8. Olajšave za potovanja in bivanje avstrijskih državljanov v Italiji.

Italija in Avstrija sta povabili ostale države, naj se pridružijo temu dogovoru, da bi s tem stabilizirale položaj v Podunavju. Londonski listi pozdravljajo v svojih komentarjih o sestanku v Firenci odločnost in zmernost, ki sta ju oba državnika pokazala ob tej priliki, kakor tudi razširjenje gospodarskega sodelovanja med Italijo in Avstrijo. Iz teh varovok menijo v londonskih krogih, da je ta sestanek šefov italijanske in avstrijske vlade bistveno doprinesel k stabilizaciji Evrope.

Schuschnigg se sestel z zastopnikom Francije?

Dunaj, 22. avgusta d. Uradno ni bilo izdano še nikakoli poročilo, kje se danes mudi zvezni kancler dr. Schuschnigg. V tukajšnjih političnih krogih se mnogo zanima, zakaj je bil program njegovega bivanja v Italiji izpremenjen. Zlasti so začuden, ker je dr. Schuschnigg brez vsake napovedi odpoval na Tiroensko morje, namesto da bi prisostvoval Italijanskim vojnim manevrom v Apeninih. Zatrjujejo, da se bo v Nici nedvomno sestel z zastopnikom francoske vlade in mu poročal o svojih razgovorih z Mussolinijem.

Ljubljani, iz tega poročila ni razvidno. Oburud.

Beograd, 22. avgusta. p. Beografski štani uprave JNS bodo imeli jutri konferenco, na kateri bodo razpravljali o izpremembi saveznih pravil. V ponedeljek in torek se bo vršila plenarna seja uprave JNS, na kateri bo to vprašanje na dnevnem redu. (Kakor čujemo, se bo na tej plenarni seji tudi razpravljalo o večnem vprašanju izpremembe državnega prvenstva. Ni še znano, kakšni predlogi obstojajo v tem pogledu. Op. ur.)

Obsodba nezakonite agitacije proti našim listom

Ljubljana, 22. avgusta. Našim čitateljem je znano deloma tudi iz lastnega doživljanja, kako so se v raznih pridržih pogosto izrekle o naprednem tisku težke in z ničemer dokazane obdolžitve izrazito političnega značaja. Največkrat se je to zgodilo v zvezi s priporočanjem »dobrega tiska«, ki so ga stavili v nasprotje s »slabim« tiskom, pri čemer je bil seveda napredni tisk mišljen in včasih kar naravnost imenovan. Tako je lani v juliju tudi g. Franc Sinko, župnik pri Sv. Lenartu v Slovenskih gorah, v cerkvenem govoru izrekel, govoreč o krivih prerokih, da spada med krive preroke tudi »protiversko« časopisje in je posebej imenoval tednik »Domovina«, da spada med krive preroke, da mora izginiti iz njegove fare; zagrozil je celo, da kdor bere ta list, ne bo dobil odveze. Med številnimi šentlenski bralci in naročniki »Domovine« je nastalo umljivo razburjenje, zaradi takšnega govorjenja in je bila končno vložena ovadba, zaradi katere se je uvedlo postopanje pred sreskim poglavarstvom in na to tudi pred okrožnim sodiščem v Mariboru zaradi prestopka po § 400 k. z. (ki določa, da se verska opravila ne smejo uporabljati v politične namene). Konzorzi »Domovine« je zastopal kot zasebnega udeleženca šentlenski odvetnik g. dr. Milan Gorisek. Okrožno sodišče v Mariboru je župnika Sinko spoznalo krivim in ga obsodilo na 800 Din denarne kazni ali 14 dni zapore, pogojno na dve leti. Na priziv obtoženca je apelacijsko sodišče v Ljubljani to sodbo razveljavilo in odredilo popolnitev podatkov, na kar je okrožno sodišče v Mariboru ponovno razpravljalo o obtožbi in zopet obsodilo župnika na isto kazeno. Po svojem zastopniku g. dr. Leskovarju je obtoženi v drugič vložil priziv proti tej sodbi na apelacijsko sodišče v Ljubljani, ki je danes o tem prizivu razpravljalo (senat: predsednik s. a. s. dr. Gradnik, prisodnika s. a. s. dr. Sajovic in s. a. s. dr. Stojković, za višje državno tožilstvo g. dr. Munda, za obtoženca g. dr. Leskovar iz Maribora, za »Domovino« substitut g. dr. Goriska g. dr. Knafljč).

Obtoženec zastopnik je zlasti naglašal, da ima dušebrižnik pravico in dolžnost po svoji vesti vernike opozarjati na tisk in pri tem tudi pred njim svariti in da je to zgolj versko, ne pa tudi politično delovanje ter da se pri tem drži duhovnik cerkvenih pravnih predpisov (kanonov). Državni tožilec je naglašal zlasti interes države, da se prepreči uporabljanje duhovne oblasti v strankarske svrhe, zastopnik lista pa, da je predpis po § 400 k. z. represiven, uporabljati se le, kadar je obtoženi pri izvrševanju svoje duhovne oblasti prekoračil dopustno mejo, katero mu stavlja naš kazenski zakon, t. j. kadar je pri izvrševanju svoje službe uporabil oblast v strankarske namene. Strankarski je vsak namen, ki naj eno ali drugo, dovoljeno ali nedovoljeno stranko priporoča, ali pa eni ali drugi stranki škoduje, in ne samo stranki kot takšni, marveč bodisi njenemu programu, organizaciji, osebam ali organom, zlasti listom, ki v glavnem zastopajo politične interese. Kadar verski zastopnik ne utesni svoje kritike na zgolj verski predmet in na splošno napada kakšen list, poziva s tem na boj kot proti njemu in je njegovo delovanje politično strankarsko, torej kaznivno.

Po posvetovanju je predsednik senata razglasil sodbo, s katero se obtoženec priziv zavrne in sodba okrožnega sodišča potrdi, ter se razlogom nižjega sodišča dodajo še ti razlogi apelacijskega sodišča:

Duhovniku ni odredi pravice, da izvršuje svojo versko oblast, niti ne, da opozarja na protiversko pisanje enega ali drugega lista, in samo zaradi tega bi se ne bil podan dejanski stan § 400 k. z., ali to velja samo v primeru, da duhovnik opozori na konkreten primer, n. pr. na članek, v katerem je določil list pisal protiversko in kako, — da eventualno ta članek prečita ali raztolmači, zakaj in v koliko bi ta članek nasprotoval verskim principom ali naukom. Ako to stori, ni uporabil duhovne oblasti v politične svrhe. Če pa duhovnik na splošno in ne da bi navedel konkretn primer, govori proti kakšnemu listu, prekorači svojo versko dolžnost, ker napada list kot takšen, ki služi ciljem ene ali druge stranke. S tem vrši ne več versko marveč politično agitacijo proti temu listu in proti stranki, katero list zastopa ali v čem je korist piše. — Kar se tiče lista »Domovine«, ne smatra apelacijsko sodišče za dokazano, da bi ta list bil glasilo JNS, pač pa da je notorno, da ta list podpira načela in težnje te stranke, doslej dosledno. Če je torej obtoženec napadel ta list in ga vernikom branil čitati, celo pod pretnjo duhovnih oz. verskih kazni, je s tem posegel v strankarsko borbo, posredno vrše agitacijo v politične odn. strankarske svrhe ali proti politični stranki, katere interese napadeni list zastopa. To pa tvori kazniv dejanski stan in se je zato priziv moral zavrniti.

Takoj na to se je vršila pred istim senatom slična razprava o prizivu župnika Petra Gorjupa iz Dola pri Hrastniku, ki je v letošnjem februarju tudi v pridigi govoril o »Jutru« in »Domovini« in svaril, naj se ne čitata. Ta obtoženeц sploh ni prišel na razpravo in je bil od okrožnega sodišča v Celju obsojen na kazni 120 Din ali 2 dni zapore pogojno na dve leti. Proti obsodbi je po svojem zastopniku dr. Hodžarju vložil priziv. Tudi njegov priziv je bil zavrnjen iz sličnih razlogov, iz katerih je zlasti posneti jedro, da mora biti kritika enega ali drugega članka konkretna, ne smejo pa obdolžiti biti pasvalne ali splošne in se morajo omejiti na versko vsebino, ne smejo pa splošno napadati tiska v strankarske svrhe.

Vremenska napoved

Novosadska vremenska napoved za četrtek: Deloma oblačno vreme z manjšimi padavinami v severozapadnem delu države, drugod vedro.

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Večinoma oblačno in deževno.

Državna razredna loterija

Zrebanje 20. avgusta 1934.

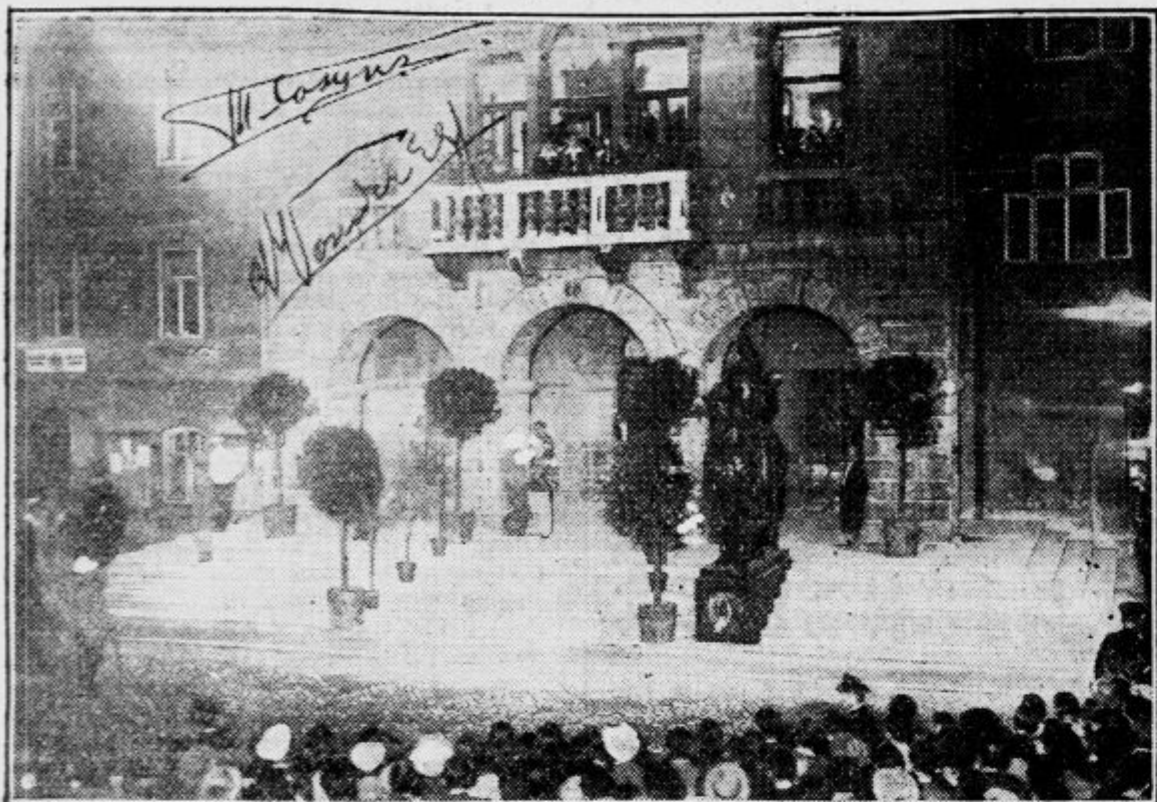
Din 6.000 št. 89.881.

Din 1.000 št. 5.807, 5.890, 10.866, 10.872, 10.878, 15.768, 15.781, 17.412, 17.432, 24.829, 33.003, 33.014, 33.036, 33.077, 33.079, 46.194, 62.052, 62.060, 89.892, 95.732, 95.757, 95.781, 95.782.

Zadružna hranilnica r. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Slovo junakov stratosfere od bele Ljubljane

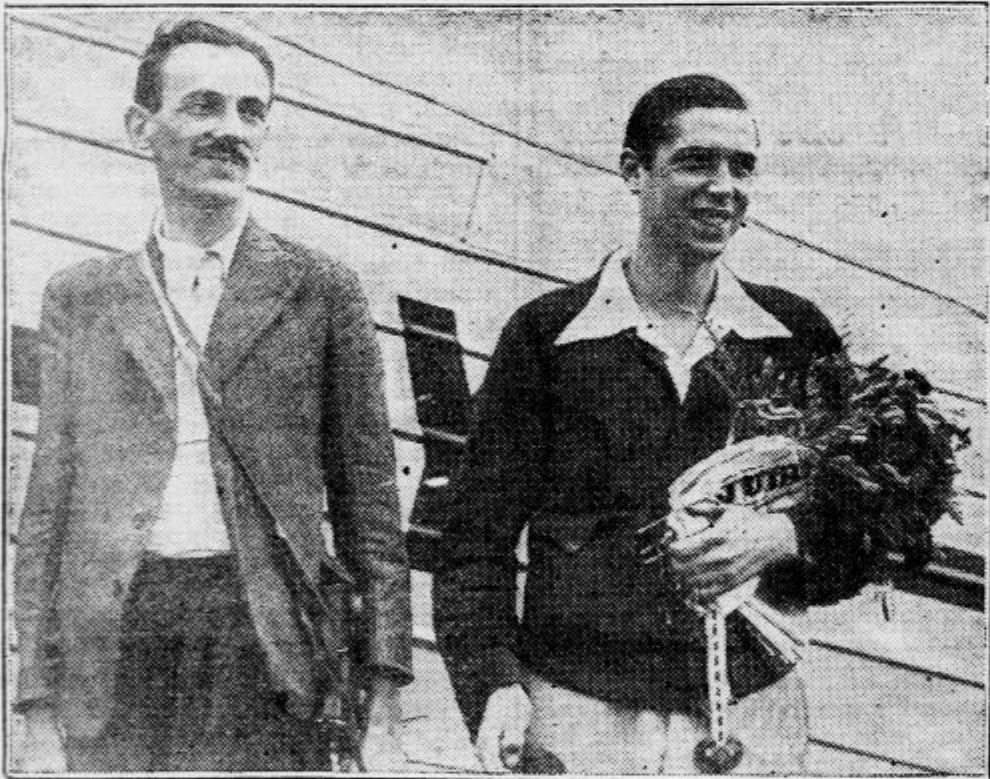
Po prisrčnem poslavljanju ju je odneslo letalo na Sušak in odtam dalje proti domovini

V torek zvečer je Ljubljana zanosno počastila slavna gosta, stoječa na balkonu magistrata. Na sliki je videti le majhen del množice.

Pred hangarjem na ljubljanskem letališču: X van der Elst, XX prof. Cosyns

Zadnji posnetek prof. Cosynsa in van der Elsta pred poletom iz Ljubljane. Še enkrat prijazen nasmeji, za spomin nageljni in srčki in »Jutro« in zadaj letalo, ki je minuto nato odneslo junaka na Sušak

Ljubljana, 22. avgusta.

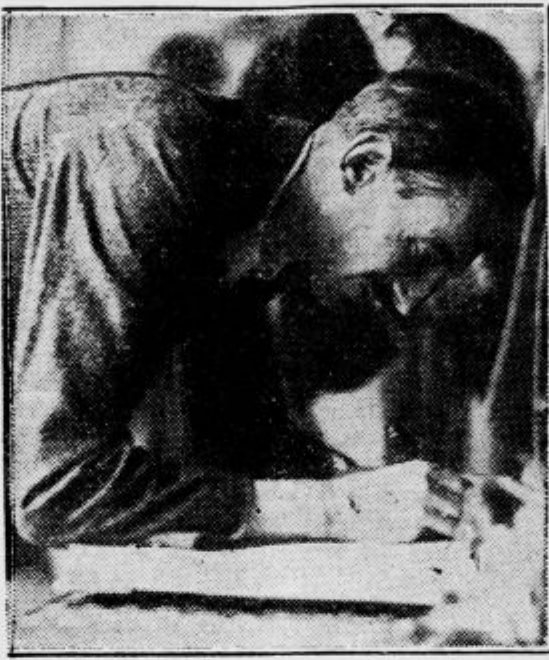
Danes dopoldne sta se belgijska stratosferna letalca skromno, brez truša poskova od Ljubljane. Po snočnem pozdravnem večeru pred magistratom in po večerji v zaključni družbi v Kazini sta se prof. Cosyns in van der Elst zgodaj odpravila spat, ker so jim številni sprejemi in bučni pozdravi zadnjih dni dodobra utrudili. Danes sta se vse dopoldne živahno ukvarjala s pripravami za pot, vmes pa sta nekaj časa pokonferirala v kavarni Union s svojimi znanci in prijatelji, ki sta si

ih v nekaj urah pridobila brez števila v Ljubljani in Sloveniji.

Ob 14.30 popoldne sta se z letalom »Spartan« odpeljala z našega letališča proti Zagrebu in potem dalje čez Dunaj, Curih in Pariz v Bruselj. Na aerodromu, kamor ju je pripeljal belgijski konzul dr. Dular s svojim avtomobilom, se je zbrala velika množica ljudi, da se še zadnjikrat srečajo s slavima zmagovalcema brezračnih višin. Med drugimi odličniki so prihiteli k slovesu tudi predsednik našega aerokluba, občinski svetnik Rado Hribar, polkovnik

Nedeljkovič, načelnik letalske postaje dr. Rape in državni delegat Kuhar. Dame so belgijskima letalcema poklonile velike šopke rdečih nagelmov, povezanih z narodnimi travami in opremljenih s tradicionalnimi slovenskimi srčki. Fotoreporterji in amaterji so imeli čez glavo dela, prav tako pa tudi oba gosta, ki sta morala v zadnjih minutah razdati še dobršno kopo avtogramov, med tem ko so že zabrnili motorji »Spartana«, pripravljenega na odhod.

Kakor ves zadnji čas, tako je bilo tudi danes popoldne letalo kompletno zasedeno. Ko sta prof. Cosyns in van der Elst zavzela svoji mesti, je pilot Jarošenko sprožil motor in v velikem loku se je »Spartan« dvignil z letališča. Prof. Cosyns in mladi van der Elst sta še ves čas skozi okno mahala v pozdrav, prav tako pa se je tudi vsa množica, ki je ostala ob hangarjih, zababala v enem samem valu prisrčnega, navdušenega pozdravljanja. Letalo je v zadnji pozdrav Ljubljani napravilo še impozanten krog nad mestom, potem pa je skozi mrachno, oblačno popoldne odletelo proti notranjskim hribom, proti Sušaku in od tam na Zagreb, odkoder je pozneje poletelo na Dunaj, da se od tam dvigne proti Bruslju, ki mlada znanstvenika že nestrpno pričakuje

Prof. Cosyns se vpiše na letališču v knjigo

Daljnovid do Kočevja je speljan

Kočevje, 22. avgusta
Elektrifikacija Kočevja zelo hitro napreduje. Iz Grosuplje, preko Čušperke, Dobropolja, Velikih Lašč, Sv. Gregorja in Ribniške doline je že speljan do Kočevja daljnovid. Tudi transformatorska postaja v Kočevju je že pod streho. Sedaj izgovarjajo delavci novo omrežje v mestu, ker je postalo staro povsem nerabno. V začetku septembra upamo, da bodo naprave končane in da dobimo že nov tok. Svoj čas je obstajala proti banovinski elektriki v mestu Kočevju močna opozicija, ki je zahtevala priključitev mestne napeljavne na kalorično elektrarno TPD v Kočevju. Sedaj, ko se banovinski načrt realizira, je tudi opozicija utihnula.

Vlom v višnjegorsko davčno upravo

Višnja gora, 22. avgusta
Po Dolenskem se v zadnjem času potikajo razni sumljivi elementi, ki ogražajo javno varnost. Tatvine in vlomi so na dnevnem redu zlasti v oddaljenih vaseh, kjer radi pogospodarijo cigani.

V Višnji gori pa so se pojavili včeraj ponoči še bolj spretni vlomilci, ki naibž niso domačini, marveč so prišli k nam čez mejo. Vlomili so v davčno urad v graščinskem poslopju ob glavni cesti in sicer na ta način, da so z drogom odstranili iz okna železno mrežo. Nato so splezali v pisarniško sobo, kjer so pretaknili vse predale. Našli so le okrog 200 Din gotovine, ki je

V slučajih zastrupljenja, povzročene ga po zastrupljenju pokvarjenih jedil kakor tudi po alkoholu, nikotinu, morfiju, opiju, kokainu, je uporabna naravna »Franz Josefova« grenčica bistven pripomoček. Zdravniška strokovna dela navajajo, da pri zastrupljenju s svinčevim staropreiskušena »Franz Josefova« voda ne odpravi samo trdovratno zapeko, temveč da učinkuje tudi kot specifično protisredstvo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specijskih trgovinah.

Pogovor v kavarni

Po odhodu stratosfernih letalcev
— Tak torej sta zapustila Ljubljano Kozincev Maks in oni mladi — vohder — kako mu je že ime ... Alstn Elst.
— Da, odletela sta.
— Korajžna fanta! Da jih le ni strah — z aeroplanom na tako pot: Sušak, Zagreb, Dunaj, Bruselj. Pa vrag bi znal, kje povsod ju bodo še mrcvarili s sprejemi.
— Smolo imata res, — ali jo pa ima — drugi. Ko se peljeta z balonom, zmrujeta v gondoli ob najlepšem soncu. Se peljeta z avtomobilom proti Črnuemu grabnu, nagaia bencin. Odjadrata z aeroplanom, da bi videla morje in Zagrebčane, pa se vlije dež.
— Ali kaj je ta smola proti oni, ki peče Madžare. Strela, šest kilometrov pred njihovim oršagom — pa ti nalašč pljusneta v Prekmurju na tla.
— Madžari bi se napihili kakor stratosferni balon, če bi k njim zajadrila. Tako bodo pa Bogi. Od jeze!
— Ampak ljubi Bog ima vendar rad ta dva pogumna fanta.
— Belgijce ima sploh rajši kakor Ruše. One tri brezbožnike je neusmiljeno treščil na tla. Tema dvema je dal srečen pristanek med vernim slovenskim ljudstvom.
— Ampak potem se je ljubi Bog ven-

darle zmotil, če misli, da sta mlada Belgijca kaj udarjena na klerikalno plat.

— Kako da ne! »Slovenec« sta podpisala fotografijo.
— Seveda, ko sama nista vedela, kaj bodo zgoraj napisali.
— Škoda, da (pri »Slovencu«) ne pomatisnejo, kaj sta rekla novinarjem v Petrovcih: »Midva sva znanstvenika, trezna človeka! Mar nama za križe in svetinje! Midva nisva religiozna!«
— Glej vraga! Saj to smo nekje braš. V »Politiki«, ne?
— Kako pa! Zato je »Slovenec« spet enkrat udaril po poročevalcih z juga! Lepo je pa vendarle, da tudi brezbožnike počasti, če kaj dobrega napravijo.
— Kaj jih ne bi! Še ni nič gotovo, da se ne bosta tudi ona dva dala na zadnjo uro spovedati, kakor je to pri nas lepa navada.
— In če bi ju bila zadela smrtna nesreča?
— Po omega kaplana bi poslali, ki je hotel iti rudarje blagoslovljati, ko so glad trpeli v jami.
— Oh ja, pri nas ti je vse tako, kakor tista Kozinceva gondola: na eni črni, na drugi bela, pa jo deneš kakor kaže potreba. Na toplo ali pa na mrzlo.
— Ampak zdajle sta oba Kozinceva najbrž že v Zagrebu.
— Če ni spet na poti takih defektov oziroma slavnostnih sprejemov kakor

zadnjič od Ljutomera do Črnega grabna.

— Slavnostnih sprejemov? Saj jih sploh ni bilo.
— Seveda jih ni bilo. Ampak med tem, ko so morali avto tako rekoč sami porivati naprej, so gospodje v Ljubljani skozi radio oznanili v svet: »Strmite in poslušajte! Ni jih, pa jih ni, ker jih ljudje ne dajo iz rok. Sami sprejemi in belo oblečene deklice.«
— Da, smo čuli, da se je Cosyns pozneje pri tisti jutranji večerji v »Zvezdi« od srca smejal, ko so mu to povedali. Saj drugače se ne smeji. Je baje rekel: »Jaz sem pa prvi dve uri v avtu vendar lepo zaspal!...«
— Ali je to tudi povedal po francosko?
— Hudič, seveda! Saj je vendar stalo v naših dnevnikih, da siromak — žal! — ne zna nemški. Žal in žalibog! Vsaj v vojni bi se bil lahko naučil, ko so Nemci po vsej Belgiji uganjali kulturo.
— No, pa saj je še mlad in bo do prihodnjega poleta v Jugoslavijo gotovo znal tudi nemški. Že zavoljo nas, ki smo tako gostoljubni.
— Kaj se ve, kam ga bo drugi pot zaneslo! To so ti takšni izgubljeni: komaj jo kam ubere, že se izgubi. V ponedeljek zvečer, ko smo tako nemirni čakali nanj, kakor da bi žvečili papriko, je neka dama vzkliknila gospodom, ki so se

skrivali za kip kralja Petra: »Kaj se je zgodilo?« — Oh to bi tudi mi radi vedeli, se je glasil odgovor obupanin. Eden je pa le letel na telefon v stražnico in je klicel Zagreb. Gromska strela, kaj pa, če sta jo res odnagila tja doli, — ta bi bila najhujša! »Halo, ovdje Ljubljana. Ko je tamo? Zagreb? Aha, Zagreb! Proketo, se l' pri vas došel onaj, onaj... stratosfer? Ga nema?... Seveda, to bi se znalo! Hvala!« — Hvala Bogu, samo da ne v Zagrebu! In stratosfer Kozince se je drugič od srca nasmešnil, ko so mu to povedali...
— Nu, v tretje gre rado: potem se je gotovo tudi še tretjič nasmešnil kje v Ljubljani.
— Resnično. Vsekakor. In to je bilo...
— Morda pred mikrofonom?
— Ne. Tam je tudi on znal vse na pamet.
— Na izletu na Bled... odnosno izjemoma na črniški klanec?
— Nikakor. Vožnjo z avtom je vzel spet prekleto resno.
— Nu, potem pa gotovo zvečer pri tretjem ali četrtem sprejemu v Ljubljani?
— Da, resnično in vsekakor. Z balkona na magistratu je vzkliknil: »Vive la Jugoslavija!« In glej, Ljubljanci so ga na mah razumeli: »Živela Jugoslavija!« Ko so mu pozneje — spet pri večerji — to povedali, se je smejal in rekel: »Za-

Kako prijazno je miza pogrnjena!

V. J. 4. - 34.

Vse se sveti: noži, vilice, žlice, leskečejo se krožniki, podstavki, sklede. Ampak potem tisto pomivanje!

KAJ STORITI?

Malu V.i.m.a na vlažno krpo, pa malo podrgniti: in vse se zopet sveti!

VIM

ZA ČIŠČENJE BOLIŠIH IN NAVADNIH PREDMETOV

bila last uradnikov. Vlomilci so se nato lotili železnih vrat, ki vodijo v malo sobo, kjer stoji blagajna. Izrezali so v vratih tako veliko odprtino, da so lahko dospeli do blagajne, ki so jo tudi navrtali in sicer na strokovnjaški način. Prišli so že do prvega predala, v katerem pa so bili le koleki in tovarni listi, ki so jih prešerno raztresli okrog blagajne. Preden so mogli prodreti v drugi predal, v katerem je bilo precej gotovine, so se najbrž zbalii kakega šuma in pobegnili. Njihov plen je bil ta:

ko le malenkosten.
O vlomu so bili takoj zjutraj obveščeni orožniki, ki so pozvali na pomoč tudi daktiloskopa ljubljanske policijske uprave g. Podobnika. Prispel je popoldne in na kraju vlomna posnel več prstnih odtisov. Kakor so dognale še druge poizvedbe, ki jih vodijo orožniki, je moralo biti na delu več oseb. Nekaj dni prej so opazili Višnjani in okoličani postopati tam okrog štiri neznance, ki pa so potem izginili kakor kafa.

Dve smrti ima na vesti

Zaklal je samskega posestnika in ponoči na begu porl s kolesom prijatelja, ki je poškodbam podlegel

Kranj, 22. avgusta
Iz ljubljanske bolnišnice je danes prišlo poročilo, da je tam umrl Janez Rozman, sin posestnice iz Hra pri Smledniku. V ponedeljek so ga bili iz Kranja odpeljali v Ljubljano. Njegovo stanje na videz ni bilo hudo. Padel je v nedeljo ponoči s kolesa in dobil zunanjo poškodbo. Vendar pa je bil mož tudi znotraj tako poškodovan, da je podlegel. Bil je žrtev karambola. In sicer je ponoči trčil vanj neki Janez Klišič. Rozman se je peljal na žeganje v Trboje, 20letnik Janez Klišič pa je bil na begu v Smlednik. Zakaj? Kakor je dognala preiskava in kakor je tudi sam priznal orožnikom, je Janez Klišič ne samo podrl in s tem povzročil smrt Janeza Rozmana, marveč je tudi umoril 54letnega samskega posestnika Franca Osija v Trbojah.

Franca Osija so v ponedeljek zjutraj našli v njegovi hiši umorjenega, zaklanega. Ležal je nepremično na postelji z glavo navzdol, v njegovo srce je bil zasajen kuhinjski nož. Sum je takoj padel na Jane-

za Klišiča, ki se je v nedeljo zvečer vračal z vinjenim Francem Osijem iz gostilne in je nato ostal pri njem v hiši. Ko so ga v torek aretirali v Trbojah, je priznal roparski umor in je povedal, kako je v nedeljo zvečer Osija najprej mirno nagovarjal, naj mu da kaj denarja. Ker se je Osij seveda upiral, je Janez Klišič vzel iz mizne nož za rezanje kruha in ga Osiju zasadel naravnost v srce. Osij je samo zajčal, potem se sesedel na postelji, izkrmel in obležal mrtev. Janez Klišič pa je pobral 304 Din. Vrnil se je v gostilno in naročil in pil. Ostalo mu je samo 70 Din. Potem je s kolesom dirjal v Smlednik in v tem povzročil še smrt Janeza Rozmana. Vendar je pri tem karambolu — saj je Rozman bil njegov prijatelj — pokazal celo usmiljenje. Prepeljal je Rozmana na njegov dom. Tam se je skrtil, dokler ga niso poiskali orožniki. Strahoviti zločin je vzbudil mnogo ogorčenja. Umorjenega Franca Osija so danes pokopali, morila pa eskortirali v preiskovalni zapor okrožnega sodišča v Ljubljani.

Kmetovalci niso zadovoljni z letino

V milijone gre škoda zaradi vremenskih neprilik

Ljubljana, 22. avgusta
Vode in toča so letos kmetu mnogo uničile na poljih in po drugih kulturah. Zdj marsikod ogražajo letino razni poljski škodljivci. Zaradi velike in dolgotrajne moče, ki je sprva ugodno vplivala na rast vseh posevkov, se je letina močno poslabšala. Na trsu se je pojavila peronospora, na krompirju pa gniloba, a na hmeljskih nasadih rjavjenje hmeljskih kobul. Pri drugih pridelkih kaže letina doslej še povojno, vendar bo v celoti znatno zaostajala za letinami zadnjih treh let.
Gniloba pri krompirju se je razpasla v krajih s trdo zemljo. V ljubljanski okolici se že čujejo posamezne pritožbe. Nekateri kraji na Stajerskem, osobito v konjiškem okraju, pa bodo spravili na jesen prav pičel pridelek krompirja. Nadalje je letina pšenice in drugih žit v dravski banovini mnogo manjša kakor lani. Ozmine so bile v ljubljanski okolici prav neugodne. Se-

no in otava pa sta letos v okolici imela najboljšo letino.
Nalivi, nevihte s točo, so doslej do srede avgusta napravili v dravski banovini že nad 43.000.000 Din škode, kakor je bila ta ocenjena po občinskih cenilnih komisijah. Doslej so bili najhujše prizadeti kraji v celjskem srezu, kjer je bilo do 20.000.000 Din škode, dalje krški srez s 5.000.000 Din, naknadno so ocenili še 3.000.000 Din škode. 23. julija je toča napravila v vinorodnih Hlozovih v ptujškem srezu do 10.000.000 Din škode. O škodi v črnomalskem srezu, povzročeni po silnem orkanu, ki je zavzel ponekod pas do 5, drugod pa do 10 km, smo že poročali. Tudi novomeški srez je ta mesec utrpel na ujmah do 1.000.000 Din škode. Pomladi, ko je kmet polagal semena v zemljo, je gojil najboljšje nade na dobro letino, toda vremenske neprilike ga marsikdaj ženejo v obup; kako se bo mogel preskrbeti za zimo

četek je dober!

— Začetek! Pa je stvar šla že proti koncu! Ampak — to si mislim — Belgijcema je gotovo bilo sitno, da za večerjo v Avtoklubu nista s seboj v gondoli prinesla frakov ali vsaj smokingov.
— Višič, to je tisti vrag s stratosfero, ko ne veš, kam boš iz nje priletel: ali med dobro slovensko ljudstvo ali pa v zaključeno družbo v Ljubljani.
— Nu, Bog z njima, zdaj sta gotovo že na Dunaju.
— Kje neki! Sprejem v Zagrebu... intervjuji, fotografiji...
— Milost božja, saj res ne bosta prišla živa v Belgijo. Kri jima bo znova udarila izpod kože.
— Oh, jaz upam, da bosta na nas kmalu pozabila.
— Da, tudi jaz bi na njunem mestu znova in znova pobegnil v stratosfero.
— Da te vendar, saj onadva še nista oženjena.
— Iha! Zato sta takole namignila, da se zanimata za kraški svet in za jamarstvo in za lepoto naših krajev in da prideta morda celo na letovišče.
— Da. Zelo laskavo. Oblečena res nista bila gosposko, ampak vzgojena sta vsekakor prav dobro.
— O! Belgijci — to so junaki. Nekaj sliknega karj mi.
— Tako je. Svoji k svojim! Bog ju daj zdravje!

SAMO SE DANES VELIKA FILMSKA DRAMA

SINJI ANGEL

v glavni vlogi Emil Jannings in Marlene Dietrich

ELITNI KINO MATICA
Predstave danes ob 4, 7.15 in 9.15

Domače vesti

• Dragocena knjižnica dr. Bogišča v Cavtatu. Kako je »Jutro« že poročalo, bodo letos v Cavtatu slavili 100 letnico rojstva svojega slavnega rojaka dr. Baltazara Bogišča, odličnega pravnikarja, ki je deloval več let v Rusiji, nekaj let pa kot pravosodni minister Črne gore. Slavni učenjak je zapustil dragoceno knjižnico, ki jo je te dni pregledal profesor slovenskega prava na beograjski univerzi dr. Solovjev. Dr. Bogiščeva knjižnica šteje 15.000 knjig iz področja prava, filologije, filozofije in zgodovine. V knjižnici so dela velike antikvarne vrednosti, ker so od njih na vsem svetu največji dve izvoda. Poleg knjig je zbrana tudi obilna korespondenca dr. Bogišča s slavnimi znanstveniki vsega sveta. Ta pisma bo treba šele urediti in se bo črpalo iz njih obilo dragocenega zgodovinskega in znanstvenega materiala. Nadležno so najrazličnejše beležke, ki jih je dr. Bogišč spisal, ko je proučeval razmere in običaje črnogorskih krajev, da bi narodnemu življenju v največji meri prilagodil zakonik, ki ga je sestavljal za nekdanji črnogorski državnik. Znamenite so tudi beležke iz dobe hercegovskih uporov od leta 1875. do 1877. Iz te dobe je tudi ciklus pesmi, ki je velike zgodovinske in tudi literarne vrednosti. Po sodbi profesorja dr. Solovjeva predstavlja dr. Bogiščeva knjižnica vrednost od preko 18 milijonov dinarjev.

• Kongres pravnikov. Prijavni rok za letošnji kongres pravnikov, ki bo v Zagrebu od 7. do 9. septembra, je podaljšan do 25. avgusta vključno. Prijave s članskim prispevkom naj se pošljejo sodniku Stojanu Jovanoviću, Beograd, Aleksandrova 5, ali Radivoju Jeviću, Zagreb, Palmotičeva 25. Udeleženci imajo 75% popusta po železnih kartah. Po kongresu bodo izletli v Split, Dubrovnik in Kotor.

• Strelske tekme. Streljaški savez kraljevine Jugoslavije priredi od 9. do 16. septembra v Beogradu 23. tekmovalno prvenstvo. Na prošnjo saveza je predsednik ministrskega sveta dovolil državnim službenikom civilnega in vojaškega reda, strelcem, članom navedenega saveza, da se lahko udeležijo teh tekem od 8. do 16. septembra, s tem, da jim to odsotnost štejejo v letni dopust.

• Slovenska pokrajina. Pod tem geslom so slovenski likovni umetniki sklenili, da priredijo na letošnjem jesenskem vselejmu v Ljubljani od 1. do 10. septembra, svojo letošnjo umetniško razstavo. Potrebno in prav je, da se tudi širši slojem da prilagoditi, da dobe vpogled v resnično umetnost. Trg barvnih reprodukcij je poplavljen naša stanovanja. Imate v sobi lepo dragoceno sliko, na steni pa visi neokusna barvna reprodukcija slabejšega slikarja, ki vam jo je prodal podjeten trgovec. V naše domove spajajo originalne umetniške slike in kipi. Na razstavi bodo posamezne umetnine tudi naprednejše in cenejšje. Vabimo obiskovalce, da si razstavo ogleda. Vsak obiskovalec dobi ob vstopu na razstavo glasovnico, s katero bo volil umetnino, ki mu je najbolj všeč. Izvoljena dela bodo nastajala.

• O prenosu baščanske plošče v Zagreb je objavil spitiški dnevnik »Novo Dobro« dolga članek, s katerim razvira mnenje, naj bi ostala starodavna plošča tam, kjer je bila doslej, namreč v cerkvi sv. Lucije v Jurandolu. Ta zgodovinska znamenitost je dovolj znana po svetu in znanstveniki, ki se za njo zanimajo, jo bodo prav radi polskali v njenem zgodovinskem kraju in ni treba, da bi na to zgodovinsko ploščo opozarjala šele uprava muzeja v Zagrebu. Kmetje, ki so protestirali proti prenosu plošče v Zagreb na ta način, da so ploščo skrili na stavbišči Jurandolske šole, so sicer na nepravilen način, a vendar točno izrazili misljenje vsakega ljubitelja, ki hoče imeti svoje starodavne spomenike med seboj, kakor so bili doslej, in ne v muzejskih shrambah.

• Polovična vozina za ljubljanski vselej. Prometni minister je dovolil 50 odst. vozno olajšavo za obiskovalce vselejma v Ljubljani, ki bo od 1. do 10. septembra. Olajšava velja za odhod od 31. avgusta do 8. septembra vključno in za povratek od 2. do 10. septembra vključno. Potniki kupijo pri odhodu cel vzorni listek do Zagreba ozir. Ljubljane in legitimacijo rumene barve. Obiskovalci iz inozemstva potujejo z legitimacijo sejske uprave. Razstavljenci se morajo izkazati še z duplikatom tovarnega lista v dokaz, da so poslali blago na razstavo, ali pa z izjavo sejske uprave, da sodelujejo na sejmju kot razstavljenci. Na odhodni postaji mora postaja žigovati duplikat tovarnega lista ali objavo z datu-

mom. Pri povratku potrdi prirediteljski odbor, da so razstavljenci sodelovali na sejmju. Blago se bo prevažalo s tarifno olajšavo, predvideno za prevoz razstavnega blaga.

• Kje se dobe sejske legitimacije? Legitimacije za obisk letošnjega jesenskega vselejma od 1. do 10. septembra prodajajo tiskoprometne ustanove, vsi večji denarni zavodi, trgovske korporacije, županstva, prosvetna društva. Pri nakupu se plača za legitimacijo Din 2.—, ostanek Din 18.— pa pri blagajni ob prihodu na vselejem. Kjer bi legitimacij ne bilo na razpolago, naj se zahtevajo direktno od urada ljubljanskega vselejma. Za izdajo polovične vozine na vselejem zahtevajo na odhodni postaji želez izkaznico, ki jo dobite za Din 5.—.

Vsi,
ki bolujete
na žolčnem
kamnu

pijte redno nekaj tednov zjutraj na tešče po dve do tri čaše Rogaske sline »Donat« vrelca. Vprašajte Vašega zdravnika.

• Novosti iz poljskih krajev. Poročajo nam iz Poljske: V Spodnji Lažah so pri viaduktu izročili prometu nov 20 m dolg in 4 m širok lesen most, ki je zdaj tem večja pomena, ker bo vezal promet med novimi postajališči, projektiranimi med Poljskimi in Pomirski. Za zgraditev se je predvsem zavzel narodni poslanec g. Karl Gajšek. — V Zabjeku pri Poljskanih so blagoslovili novo cerkev, ki jo so zgradili iz sredstev dobrotnice gđe. A. Tkavčeve, ki živi sicer v Ameriki, a je bila pri svečanem dogodku navzoča. Blagoslovili so cerkvice, stolni prost Vrabec. Znana romarska cerkev sv. Lucije v Studenicih pri Poljskanih, ki ji je strela uničila star zvonik, je dobila novega. — Zapustil je nas in odšel na novo službeno mesto v Krčevino pri Mariboru večletni komandir g. Alojzij Šebenik. Bil je v svoji službi nadvse vesten, zato tudi uspehi niso izostali. Deloval je, kolikor sta mu dopuščala poklic in služba, pri vseh poljskih nacionalnih društvih in organizacijah, neomeren delavec pa je bil zlasti v strelski družini. Želimo mu še mnogo uspeha. — Na zadnji občinski seji je bil izvoljen pripravljatelj odbor za ustanovitev vodne zadruge, ki naj bi skrbela, da se čimprej izvede regulacija Dravinje. Predsednik odbora je župan Anton Medved. — Glede vodovoda v našem kraju omenjamo, da so te dni inženjerji hidroinženirskega oddelka banske uprave izmerili teren, na podlagi česar bodo sestavili načrte in proračun, kakar se bo bržčas takoj pričelo podrobnejše delo.

• Razdelitev podpor rodbinam kakanjskih žrtve. Odbor, ki je zbiral denarna sredstva za podpiranje sirot kakanjskih žrtve, je kupil zemljišče, na katerem bodo zgrajene hiše za rodbine, ki so ostale brez bivališča. Za zgradbo so napravili tudi dve načrti. 50.000 Din je določenih za fond, iz katerega dobivajo najprejnejši predjume na podporo. Po pravilniku razdelitve podpor bo dobila vsaka vdova z malimi otroci po 10.000 Din, in sicer za sebe polovico, dočim bo druga polovica razdeljena otrokom. Vdove brez otrok bodo dobile po 5000 Din, sirote brez staršev pa tudi toliko. V glavnem se bo razdelitev ravnala po določenih invalidskih fonda bratovske skladnice.

• Takeliranje zdravniških računov nepotrebno. Zdravniška zbornica za dravsko banovino obvešča svoje člane, da se je proti tolmačenju tukajšnje davčne uprave v zadevi obveznega kolekovanja zdravniških računov.

• Tkanini podobne krpe na perilo lahko vsak dela. Če po kratki vaji, ako uporabljate najnovejši izum PST Patent Stopf Twist, pravico, ki omogoča mašenje perila na šivalnem stroju z enostavnim šivalnjem naprej in nazaj. Ta priprava je preizkušena na naših gospodinjstvih šolah, na drž. osrednjem zavodu za žensko domačo obrt in na ženski obrtni šoli državne srednje tehniške šole v Ljubljani.

Tkanini podobne krpe

na perilo lahko vsak dela. Če po kratki vaji, ako uporabljate najnovejši izum PST Patent Stopf Twist, pravico, ki omogoča mašenje perila na šivalnem stroju z enostavnim šivalnjem naprej in nazaj. Ta priprava je preizkušena na naših gospodinjstvih šolah, na drž. osrednjem zavodu za žensko domačo obrt in na ženski obrtni šoli državne srednje tehniške šole v Ljubljani.

računov obrnila na Savez lekarskih komor za intervencijo. Ministrstvo financ je v tej stvari izdalo vsem davčnim upravam odlok Br. 49.559-934, da niso svobodni policiji dolžni izdajati taksirane račune. Pač pa se morajo po predpisih kolekovati računski za zdravila iz priročnih lekarn.

• Planinska maša pri Frischaufovem domu na Okrešlju bo v nedeljo 26. t. m. ob 10. dopoldne. Na Okrešlju, v ta rajski kotiček Savinjskih planin so vabljeni vsi planinci in izletniki.

• Avstrijskih emigrantov v Varaždinu je sedaj že 857 in so jih morali preko 180 v zadnjem času nastaniti tudi v prostorih ljudske šole, ker sta postali taborišči v starem »marofu« in v nekdanji huzarski jahalnici premajhni. Ker bo šola z začetkom šolskega leta potrebovala svoje prostore, se mestna občina bavi z načrtom, da bi vse emigrante ali pa vsaj velik del poslala v Bjelovar ali pa v Pože. Sletite hitlerjevcev pa ni po volji varaždinskim obrtnikom in trgovcem, ki imajo od tabornikov lepe dohodke. Obrtniki in trgovci so sedaj prosili, naj občina nekaj ukrene, da bi vsi emigranti ostali v Varaždinu.

• Obiskovalcem jesenskega ljubljanskega vselejma, ki traja od 1. do 10. septembra je dovoljena na parobrodih Jadranske plovidbe in Dubrovačke plovidbe ugodnost, da se lahko z vozno karto nižjega razreda vozijo v višjem razredu. Na parobrodih Zelske plovidbe pa imajo 50% popust. Te ugodnosti daje samo sejska legitimacija, velja pa od 20. avgusta do 20. septembra.

• Elektrifikacija dunavske banovine. Električna centrala v Subotici bo oskrbela z električnim tokom tudi Sento ter bo v to svrhu zgradila mrežo na področju 40 km da bo Subotica spojena s Sento. To bo prvi korak k elektrifikaciji dunavske banovine. Električno zvezo med Subotico in Sento so izposlovali zastopniki raznih gospodarskih organizacij.

• Regulacija rek in potokov v moravski in vardarski banovini. Nedavne nevihte s poplavlami v moravski in vardarski banovini so pokazale v največji meri, kolikšna pomena bi bile za velike pokrajine temeljite regulacije manjših rek in potokov. Da bi se moglo pričeti z najnujnejšim delom, je bil upravam moravske in vardarske banovine nakazan izredni kredit po 100.000 Din. To je seveda le manjši del za najvažnejša dela potrebnih denarnih sredstev.

Žena - panter

Pustolovščine iz džungle, iz domovine ljudi - živali! Žena - panter, kraljica otoka izgubljenih duš. Po romanu od H. G. Wellsa. — Danes premiera ob 4, 7, in 9. uri ob običajni nizki vstopnini Din 4.50 in 6.50.

ZVOČNI KINO DVOR — Telefon 2730.

• Razstava psor. Ker še vedno prihajajo prijave psor za razstavo, je smatral razstavni odbor za potrebno, da podaljša rok za prijave psor še do vključno 26. t. m. kot zadnji dan. Posebno ponovno opozarjamo poklicne lovce, ki imajo vse brake ali pa brake-jazbečarje, da jih razstavijo, ker plačajo prijavnino za te vrste psor samo po Din 10.— kot njihovo last. Odbor.

• V paračinskih steklarni so delavci zaradi nezplačanih mezd zapustili delo. Delavstvo, ki ves mesec julij ni dobilo mezd, je potrpežljivo čakalo na izplačilo, toda ko tudi avgusta ni bilo denarja, je bilo prošni teden delo ustavljeno, zaupniki pa so se obrnili na Delavsko zbornico v Beogradu. Neizplačani zaslužki za mesec julij znašajo okrog 250.000 Din. Delavska zbornica je poslala v Paračin svojega zastopnika, ki je po razgovoru z vodstvom steklarne obvezal delavce, da se je tovarna pismono obvezala izplačati polovico zaostalih mezd takoj, drugo polovico pa konec tega meseca. S temi pogoji so bili delavci zadovoljni in sedaj čakajo, da bo prišel denar, ki je bil baže že nakazan iz Beograda.

• Obledelo oblake barva v različnih barvah in plisiru tovarna JOS. REICH.

Iz Ljubljane

— Komemoracija generala Maistra bo drevi ob pol 9. dop. v dvorani Delavske zbornice. Govoril bo g. prof. Anton Dolar iz Maribora. Pel bo mešan zbor »Tabor«. Recitirale se bodo Maistrove pesmi. Vstop prost. Meščani, počastite spomin našega velikega junaka.

— Jadranska straža vabi vse svoje članstvo, da se v čim večjem številu udeležijo proslave 15 letnice osvobodjenja Prekmurja v dne 8. in 9. septembra v Lendavi. V primeru ugodne rešitve prošnje za četrtinsko vozino bo veljala vožnja v obe smeri 50 Din, sicer pa bo vozil posebni vlak in bo stala vožnja 70 Din za osebo. Vse prijave je poslali najkasneje do 27. t. m. neposredno Obistnemu odboru Narodne obrane v Ljubljani, kjer se dobijo tudi vsa nadaljnja pojasnila in informacije.

— V prostore Kola jugoslovenskih sešter na Rimeki cesti, so vabljeni danes od 4. do 5. ure vsi zainteresirani, ki so se prijavili

ali žele, da prebijejo dopust v Dečjem domu v koloniji Jugoslovenskih sešter v Kraljevi. Poznejše pisne informacije je iskati na naslov: Minka Gašperlinova, Gregorčičeva 7, Ljubljana.

— Velik dovoz sadja še traja. Tržni dan ni bil večer tako živahen, kakor drugače. Sadni trg je bil srednje založen s sadjem. Cene sadja so v splošnem neizmenjene. Štajerska jabolka prvovrstna so bila po 2 Din kg, hruske 2 Din, bosanske elive 2.50 Din, sremake breskve 3.50 Din, štajerske lepe breskve 10 do 12 Din kg na debelo. Na drobno so bile cene nekoliko višje. Domače okoliško sadje so kmetice prodajale po zelo nizkih cenah. Belokranjskega grozdja še ni na trgu. Belokranjsko hudo tožijo, kako jim je toča uničila vinograde daleč naokrog. Dnevno prihaja v Ljubljano do 3 vagona sadja. Nekaj prodajalec je razstavil prav debelo, do 80 dkg težko jabolko, ki je raslo v Spodnji Polskavi na Štajerskem.

KATJA DELAKOVA
ŠOLA ZA RITMIČNO GIMNASTIKO
IN UMETNIŠKI PLES.DUKIČEV BLOK-GAJEVA 8.
VPISI DNEVNO OD 10-14

— Po vročini dež. Dobrih 6 dni je trajala prav znošna zmrna vročina. Včeraj po jutranji megli se je pojavila sopolna ter je termometer že ob 8. kazal 20 stopinj C nad ničlo. Okoli 10. se je zboljšalo pa je opoldne začelo poblešno deževati. Vremenske napovedi za včeraj so bile prav značilne. Dunaj je poročal: Jasno in vroče! Novi Sad: Prevalovalo bo lepo vreme v roči državi, temperatura se bo zvišala! Uganili je tokrat najbolj Zagreb, ko je lakonično javil: Spremenljivo! Dež našemu kmetu ni prišel po volji, kajti sedaj je sezona za košnjo otave in vsi hitijo, da bi jo čimprej spravili pod streho.

Kuriva 33 %, jeze 100 %

To prištedi LUTZ-PEC

Šiška

— Izvršilni oddelek je oblegan. Sočne počitnice so sicer končane, toda na sodišču še ni opaziti pravega vrvenja, kajti nekateri sodniki so še na dopustu. Kljub počitnicam pa je bil izvršilni oddelek dnevno oblegan z raznimi vlogami in izvršilnimi predlogi, ki jih je bilo dnevno do 50 in še več. Za avgust je razpisanih okoli 200 javnih dražb, na katerih pridejo na prodaj razne nepremičnine, tako prav dragoceno pohištvo, stroji, orodje itd. Do fakčne prodaje pa prav redko pride, kajti dolžniki se poprej sporazumejo z upniki, da ustavi prodajo. Večina prodaj se vrši na stanovanjskih dolžnikov, dostikrat se pa dražbe vrše v javnih skladiščih. Za te dražbe se zanimajo razni spekulant, ki z največjo strastjo gonijo cene predmetov do skrajnosti. Največje zanimanje vlada v krogih teh spekulantov za razne dragocenosti in fino pohištvo. Pri takih dražbah dostikrat spekulante vrtakmejo prav lep dobiček v svoj žep.

JUTRI

Rumena knjižica

— Tatvine na Galjevi. Delavska kolonija Galjeviča je drugače mirna, redkokdaj je čuti kaj nenavadnega o njej. Sedaj so se pojavili tipi, ki uničujejo lepe cvetlice, kradajo celo cvetlične lončke, pred dvema dnevi pa se je primerila tudi večja tatvina. Neki braljevički je neznan tat pri belem dnevu odnesel nad 5000 Din gotovine. Domnevajo, da se je tat spizlal v stanovanje, ko so bili domači odsotni, a so bila okna odprta zaradi zračenja. O tatu ni ne duha ne sluha.

— Avtobusni izlet v Bohinj priredi SPD Ljubljana zopet v nedeljo 26. t. m. s običajnim odhodom v Tavčarjevi ulici izpred kavarn »Evrope« točno ob 4.15, povratek od hotela »Zlatorog« ob 19.30 uri. Cena vožnji za člane SPD 47 Din, za nečlane 55 Din. Sedeže je treba preskrbeti v pisarni SPD v palači Grafike na Masarykovi cesti 14, in to čimprej.

Dr. STACUL

SPECIALIST ZA OTROŠKE BOLEZNI

Gospodstva 2,

ZOPET REDNO ORDINIRA.

ZOBOZDRAVNIK-SPECIJALIST

Dr. IVAN OBLAK

ZOPET REDNO ORDINIRA.

Naročite — čitajte

„LJUBLJANSKI ZVON“

SPORTNE in VETRNE
JOPIČE

bačajo obleke, lahke obleke iz volne, fresca ali platna bournet itd. nudi po najnižjih cenah trvdika

Drago Schwab

Ljubljana, Aleksandrova cesta.

— Izvratno zajtrkujete, kosite ali pa večerjate ob izbornih pljačah v restavraciji hotela »Slon«.

Iz Celja

— Gostovanje ljubljanske drame v Celju bo 1. in 2. septembra. Uprizori se Hoffmannthalov Zupancčev misterij »Sleherne« v isti zasedbi in aranžmaju, kakor je bil na Kongresnem trgu pred nunsko cerkvijo v Ljubljani. V Celje se prenese ves aparat z zborom in orkestrom na prostor pred Marijino cerkvijo. Prva predstava bo v soboto 1. septembra ob 19.30, druga nato v nedeljo ob 16. in tretja zvečer ob 19.30. Prodaja vstopnic bo v knjižarni »Domovina« in opozarjamo vse, da si nabavijo vstopnice, za katere je odmerjena izredno nizka cena, že prej. Ansbali pride v Celje v soboto popoldne.

— Aretacija zaradi tatvine v Ljubljani. Celjska policija je v torek zvečer v Celju aretirala 25letnega delavca Alojzja Z. iz Kočevja, ker je 15. t. m. ukradel svojo delodajalki Elzi Mausnerjevi v Ljubljani moško kolo in aktivko v skupni vrednosti 1200 Din. Ukradena predmeta so našli pri aretiranu in ju zaplenili, storilca pa so izročili okrožnemu sodišču.

— Nesreča pri delu. V torek se je 34 letni čelavec Martin Zacerkovec iz Smartnega ob Paki pri cepljenju drv močno vsek v levo dlan. Zdravi se v celjski bolnišnici.

— Kino Union. Danes ob 16.15 in 20.30 zvočni film »Ena noč v Grand hotelu« in zvočna predigra.

Iz Maribora

— Nj. Vel. kralj prevzame botrovstvo pri krstu sina posestnika Josipa Fekonje v Vanetincih. Otrok, ki je deveti sin, bo krščen v nedeljo popoldne v cerkvi pri Sv. Antonu v Slovenskih gorah. Kralja bo pri krstu zastopal eden izmed višjih častnikov mariborske garnizije. Slavnosti se bo udeležil tudi okrajni glavar dr. Senekovič.

— Končano filmanje Maribora, Zagrebška tvrdka »Svečtom« je na povabilo zadruge »Mariborski teden« filmala mesto ter njegovo življenje. Filmane so bile vse pomembnejše znamenitosti mesta in okolice, nadalje važnejši industrijski in drugi obrati. Filman je bil tudi otok in zaključno prireditev letošnjega Mariborskega tedna, vse razstave in improvizirana otvoritev Mariborskega tedna. Nadalje so filmali nastop malih harmonikarjev, življenje na našem živčnem trgu in po mestnih ulicah. V družbi poznavalcev naše okolice z banovinskim arhivirjem g. prof. Bašem na čelu so se »Svečtom« podali tudi v Slov. gorice in tam posneli tipične običaje naših vinorodnih krajev. Zvočni film bo dolg nad 1000 m in ga bodo že prihodnji mesec predvajali po vseh bioskopih v naši državi.

— Včerajšnji trg je bil precej dobro založen. Okoliški kmetje so pripeljali 22 voz čebule, več voz drugih poljskih pridevkov in 26 voz sadja in grozdja. Kupčija je bila zelo živahna. Cene letošnjemu grozdju naglo padajo, prav tako tudi skvam. Prodajati so kg grozdja po 4—7 Din. Cena je padla tudi jajcem, ki so jih prodajali po 50 par.

— Mlada sirota. Ko se štinski Ljopič Sočevci pri Mali Nedelji pomni starši, jo je vzel v rejo malonečeljski župan. Preteklo nedeljo pa je mlada Ljopič, ki je stara 11 let, pobegnila od hiše in se napotila v Maribor. Na poti je berala in se je skušala tako preživeti tudi v Mariboru, kjer pa jo je zalotil stražnik in jo po policiji odpravila nazaj k Mali Nedelji.

— Riziko dela. V Krčevini stanujočega 35letnega delavca Jakoba Rozmaza je pri sekanju drv doletela včeraj huda nesreča. Po nesrečnem naključju si je odseknil mezinček na levi roki. Zdravi se v mariborski bolnišnici.

— Huda nesreča. Včeraj popoldne se je pripetila na obrežju pri Studenih hribih nesreča. Pri prevažanju peska je konj brnel. 20letnega voznika Avda Kanžiča s tako silo v glavo, da mu je prebil lobanjo, nad levim očesom. Ponesrečenca so reševalci prepeljali v splošno bolnišnico, kjer pa leži še ves čas v asoniji in imajo zdravniki le malo upanja, da bo ostal pri življenju.

— Zdravnik dr. Rudolf Lovrec, Stroj-mayerjeva 8, Maribor, zopet ordinira.

KULTURNI PREGLED

Reportaža o Pohorju

Iz dnevnikov dobro znani potopisev dr. Fran Mišič je pravkar izdal v samozaložbi 188 strani obsegačo ilustrirano knjigo »V žaru in čaru šumovitega Pohorja«. Vsebuje šestnajst člankov, ki opisujejo posamezne kraje na Pohorju in pod Pohorjem. Literatura o tej pokrajini razveseljivo raste. Nekaj let po vojni je izšel v Mariboru lep zbornik o Pohorju, Badjura je izdal svojega vodnika »Pohorje«, izšlo so pohorske pravljice, poezijo njegovih trat in gozdov imaš v zbirki Janka Glaserja »Pohorska pota« in delno tudi v drugi zbirki »Čas kovač«. Jožeta Kranjca je Pohorje navdihnilo za povest »Pot ob prepadu«. Z zbranimi pohorskimi feljtoni dr. Mišiča smo dobili prvo potopisno reportažo o tej lepi pokrajini.

Avtor opisuje najprej Maribor in njegovo okolico, nato v kratkem članku seznanja s pohorskim sosedom Bočem, zatem nas vodi na severovzhodno vznožje in pobočje Pohorja, predvsem v starodavne Ruše, pa v Limbuške gorice, v domovino sloveče kapljice Pekarčana, ki — če je pristen — odseva v svoji barvi,

v vonju in okusu vso milo prelest tega sončnega kraja na vznožju visokega pohorskega hriba. O Hočah in Reškem vrhu pripoveduje članek »Reški amfiteater«. O Framu in Slivniškem Pohorju slikovito govori naslednji članek, med tem ko se iz nadaljnega poučimo o eni najlepših pohorskih poti, ki vodi od Pošte do Klopnega vrha. Na tej poti je toliko zanimivega, da je članek »Od Pošte do Klopnega vrha« med najboljšejšimi v knjigi. Daljši sestavek je posvečen Slovenski Bistrici in njeni pohorski okolici. O nekdanjih pohorskih pragozdovih govori članek »Na osrednji planoti«, ki vsebuje v izveščku potopis Georga Mallyja iz l. 1837, in v izvirnem besedilu opis pohorske poti župnika M. Wurzerja iz l. 1864. S Slov. Konjicami, z žičnik samostanom in z vrhom Pesek nas seznanja naslednji članek, iz sestavka »Vitanje in pohorski Parnas« pa izvemo marsikaj zanimivega o »Vodovniku Juriju iz Skomorjev doma«, preprostem kmetu pesniku, ki mu je pesmi popravljali sam škof A. M. Slomšek. »Po mehkih stezicah med Ro-

glo in Veliko Kopo« pridemo daleč na zapadno Pohorje; njegovo severno predgorje je opisano v posebnem članku. Z Velike Kope zanese našega poveličevalca Pohorja pot na koroško stran, od tod pa krene v Vuzenico. Zbirko pohorskih potopisov zaključujeta dva članka. V prvem razpravi dr. Mišič o pohorskem steklarstvu in splavarstvu, v drugem pa opazuje življenje pohorskega kmeta z vidika idiličnega pohorskega pokopališča, obujajoč spomine na nekdanje pohorske rojake, čvrste kmete in rodoljubce, kakor je bil Davorin Grizold s Smolnika.

Pohorski članki dr. Mišiča imajo značaj potopisne reportaže in so spisani v lahkem časniškem slogu. Avtor ni umetniški pejsajst, kakor je bil na pr. pri Hrvatih A. G. Matoš, ki je po francoskih vzorcih (na pr. Barrès) posnel in vpeljal v hrvaško literaturo poseben literarni tip domačega potopisa. Dr. Mišič pripoveduje brez visokih slovstvenih ambicij, opisuje pa kraje s preprostim in jasnimi besedami, vpleta zgodovinske podatke, tu in tam pove kakšno zanimivo o favi in flori, rad se tudi zaustavlja ob lepih razgledih in navdušuje čitatelja za domačo zemljo. Včasih ga svetlo občutje domačnosti, združeno z navdušenjem za prirodno lepoto, pesni-

ško navdihne in čustveno gane, kar ponekod vidno razneži njegov slog, čeprav sicer rabi že dokaj obrabljene primerjave in krilatice. V splošnem čitaš njegovo knjigo z užitkom, zlasti če poznaš kraje, ki so našli v njem prizadevnega opisovalca.

Dr. Fr. Mišiča druga knjiga potopisnih člankov je prikupen domesek k našemu domoznanstvu, knjiga, ki bo učila ljubiti lepi kos naše zemlje, poglobljati se v njegove posebnosti, spoznavati njegovo preteklost. Na Pohorju niso samo krasni gozdovi in dišeče trate, tu šume slapovi, po brzicah plavajo les v doline, arheologi odkrivajo selišča davnih Kelto, narodno-gospodarski zgodovinarji, ki jih imamo tako malo, imajo tu gradivo o nekdanjem pohorskem steklarstvu in ž njim zvezano kolonizacijo, ki je dala Pohorju svojevrstno prebivalstvo. Zanimivo je, da je Pohorje primeroma še malo zastopano v slovenski literaturi in da je mogel Nemec Bartsch prej odkriti njegove lepote nego kakšen slovenski pisatelj (s Slovenskimi goricami je podobno). Kdor bo čital Mišičeve reportaže o pohorskih krajih, se bo gotovo ogrel za nje; v tem hipu je avtor dosegel dober del namena, ki ga ima s knjigo.

Pri drugih narodih opazamo v zad-

njem času porast domoznanske literature. V zavest sodobnega človeka se vračajo nekateri vrednoti, ki so o njih mnogi mislili, da jih je povojni človek premagal. Geografska lepota krajev se zopet veže z zgodovino naroda in z mistično stopnjeno ljubeznijo do domačje zemlje. Po velikih amplitudah v svetovljanstvu, v vsečloveštvu si nihalo časa zopet odmerja ožji krog domačije in domovine. Kazalci kažejo nazaj k zemlji in ljudstvu. Zato imajo take knjige svoj časovni pomen. Na njihovih tleh se utegnejo razviti močnejše in čistejše stvaritve.

Lahko bi ugovarjali opremi knjige dr. Mišiča. Primernejši bi bil nekoliko manjši format, ilustracije naj bi bile boljše in modernejše reproducirane. Taka knjiga naj bi estetsko učinkovala tudi po vnanjosti. Inerata priloga in druge očitne omejitve zaradi varčevanja so pač signem temporis, posledek dejstva, da je moral knjigo založiti sam avtor. Ne glede na to pa priporočamo delo dr. Fr. Mišiča vsem, ki iščejo š

a — Ukradena kobilica. V noči na torko so neznanjati odnesli kobilico s posestnika Josipa Rezonje v Žitenju pri Sv. Juriju ob Ščavnici 10 let staro kobilico, vredno okrog 4000 Din.

Z Jesenice

Dr. Marčič, Jesenice

do preklica ne ordinira.

Mojster Tomislav Krizman riše lepoto Ljubljane

Ljubljana, 22. avgusta. Te dni se mudi v Ljubljani znameniti slikar in grafik Tomislav Krizman, profesor na zagrebški umetniški akademiji. Prispel je, da nariše v našem mestu šest vedut za svojo veliko monografijo o lepotah jugoslovenskih mest, ki jo pripravlja v sporazumu z Zvezo mest in ki bo izšla ob koncu l. 1935. Za ta reprezentativni umetniški album, ki bo nekaj izrednega med našimi likovnimi izdajami, vlada že sedaj veliki zanimanje, namenjen pa bo v prvi vrsti tujkosprometni propagandi in šolskim svrham. Mapa bo obsegala vsega 80 slik in bo izšla v globokem tisku. V Ljubljani bo mojster Krizman narisal po vsej priliki veduto prenovljene Gradščice s trnovsko cerkvijo, partijo Gradu, cerkev sv. Florijana s stopniščem, franciskanski cerkev in Ljubljano in trgov in še dva motiva iz mesta. V Ljubljani je umetnik pričel svoje delo za monografijo, potem pa bo obiskal še večja hrvaška in srbska mesta.

Tomislav Krizman velja za največjega hrvaškega grafika, obenem pa je tudi eden najbolj zaslužnih organizatorjev jugoslovenske likovne umetnosti. Več let je bil scenograf zagrebškega Narodnega gledališča. Njegovo glavno delovno področje je bakrorez. S svojim delom ni žel priznanja samo v domovini, temveč tudi pri vseh velikih kulturnih narodih Evrope. Nekajkrat je z Meštrovićem razstavljal po evropskih središčih. Sam je organiziral celo vrsto jugoslovenskih grafičnih razstav v inozemstvu, tako tudi zadnjo v Saarbrücken, ki so se je udeležili tudi nekateri najmlajši slovenski slikarji. Prva leta po vojni je živahno deloval v skupini nacionalnih umetnikov, z Meštrovićem, Rosandićem, Kljakovićem in Račkim in je z njimi priredil tudi zgodovinsko pomembno, reprezentativno razstavo v Rimu, ki je dosegla idejno močan uspeh. Njegovo delo je tudi ustanovitev velikega strokovnega združenja hrvaških likovnih umetnikov, v katerem se zbirajo vsi hrvaški slikarji in kiparji brez ozira na smer, kvaliteto vrednost ali pa družabni položaj. To združenje je letošnji pomlad priredilo v zagrebškem umetniškem paviljonu razstavo del vseh svojih članov, ki je dosegla nasprotno slovenskim razmeram ogromen moralni in gnotni uspeh. Organizacijsko delovanje Tomislava Krizmana naj bi si vzeli za vzgled tudi naši umetniki, ki vse preradi cepijo sile in v malih guerilskih vojnah izgubljajo čas. Poleg tega je Krizman ustanovil tudi umetno obrtno društvo »Delo«, ki z velikim uspehom pospešuje gojitelj narodnih motivov.

Prof. Krizman predava grafiko na akademiji in pri njem so se šolali domala tudi vsi mlajši in najmlajši slovenski slikarji. Izmed njegovih del slovijo zlasti ciklusi bosanskih motivov in ilustracij o kraljevi Marku, ki jih je napravil skupno z Ljubo Babićem in Račkim. Portretiral je tudi kralja Aleksandra in kraljico Marijo.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga, v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 1—10, 7. padavine v mm, 8. vrsta padavina.

Temperatura: prve številke pomenijo najvišje, druge najnižje stanje.

22. avgusta

Ljubljana 7. 763,0, 18,6, 90, 0, 9, —, —; Ljubljana 13. 763,3, 24,1, 61, WNWZ, 10, dež; Maribor 7. 761,7, 18,0, 90, 0, 6, —, —; Zagreb 7. 762,9, 20, 90, SSW, 3, —, —; Beograd 7. 763,3, 21,0, 70, SSB, 1, —, —; Sarajevo 7. 765,2, 16,0, 90, 0, 5, —, —; Skopje 7. 765,1, 19,0, 70, 0, 0, —, —; Split 7. 762,9, 24,0, 60, 0, 8, —, —; Kumbor 7. 763,6, 22,0, 80, 0, 0, —, —.

Temperatura: Ljubljana 26,0, 17,8; Maribor 26,5, 17,0; Zagreb 30,0, 19,0; Beograd 30,0, 18,0; Sarajevo 30,0, 12,0; Skopje 32,0, 12,0; Split 30,0, 21,0; Kumbor —, 20,0.

Pregled vremena 22. t. m.: Ciklon tihi nad severno in severozapadno, elaba desnejsi nad sredozemskim morjem, a visok pritisk v ostalih delih Evrope. Vedro vreme prevladuje v Poljski in južnozahodni Evropi, oblačno v severozahodni Franciji in v oblasti Alp, drugod le deloma oblačno. Temperatura je nekoliko upadla v severozahodni in deloma v srednji Evropi, drugod pa je narasla. — V Jugoslaviji je bilo deloma oblačno vreme v severozahodnem delu države, drugod vedro. Temperatura je narasla. Minimum v Pivlju 10, maksimum v Mostarju 33 stopinj C.

Adolf Cerny — sedemdesetletnik

Minule dni je vse čisto slovaški tisk poročal o sedemdesetletnici znamenitega pisatelja in vsega propagatorja slovanstva v Jugoslaviji Adolfa Cernega. Poročevala so odzvanjajoč odzvanjajoč, da se na tem mestu bele danes spominjamo jubileja moža, ki bo trajno zapisan tudi v zgodovini jugoslovanstva-čisto slovaških stikov. V dolgi vrsti smotnih delavcev za slovanstvo zbiranje je Adolf Cerny nedvomno eno največjih, najuspešnejših imen in zasluzi, da ga za ob njegovem pomembnem življenjskem datumu spominjamo z vso simpatijo.

Adolf Cerny je pri nas znan zlasti kot ustanovitelj in dolgoletni urednik prške revije »Slovanstvo Prahlede«, ki že dolgo vrsto let oznanja čisto slovaško občinstvo a slovanem svetom in ki je eden najpomembnejših časopisov te vrste sploh. V »Slov. Prahlede« je Adolf Cerny priobčil številne članke in prevode tudi iz jugoslovanstva kulturnega kroga. V kolikor ni sam pisal ali prevajal, je vedno skrbel, da so bile naše literature vedno čisto zastopane. Po navadi je prinašal cel ciklus prevodov iz tega ali onega pisatelja obenem s kratko studijo o njem in s sliko. Tako je »Slov. Prahlede« oznanjal čisti svet predvsem z Askercem, pa tudi z Zupaničem, Cankarjem, Kettejem in z drugimi. Njegova dejavnost v tej smeri bi bila vredna, da bi jo kdo obdelal izprno in bibliografsko,

GOSPODARSTVO

Komisije za pregled sadja v dravski banovini

Na podlagi sadnih predpisov je banaka uprava v Ljubljani postavila komisije za pregled in razredbo sadja in komisije. Komisije za pregled in razredbo sadja so:

- a) v Celju: komisiji predseduje kmetijski referent v Celju, član in namestnik sta Vardjan Fran, strokovni učitelj na kmet. šoli pri Sv. Juriju ob južni žel. in Gorican Fran, posestnik v Višnji vasi pri Vojniki;
- b) v Mariboru: komisiji predseduje sreski referent za arez Maribor levi brez, član pa so Fran Fran, ekonom in posestnik v Dobrenju, Blažević Josip, ekonom v poklju v Studenih in Koronik Anton, predsednik občine in ekonom na Ranci;
- c) v Ptuj: komisiji predseduje sreski kmetijski referent v pok. v Ptuj Zupanc Josip, namestnik sreski kmetijski referent v Ptuj, člana Sagadin Ludvik, tajnik cestnega odbora v poklju v Ptuj in Kosič Ivan, sreski kmetijski referent v pok. v Podgorcih pri Veliki Nedelji;
- d) v Murski Soboti: komisiji predseduje sreski kmetijski referent v Murski Soboti, član in namestnik Dular Albin, ekonom na kmetijski šoli v Rakitani, in član Čeh Fr. trgovec v Murski Soboti.

Komisariji so:

- a) za nakladalne postaje ob železniški progi Polzela-Sostanj Košan Ivan posestnik v Družmirju, Sostanj;
- b) za nakladalne postaje Pesje, Velenje in Pako, Stopar Vinko, šolski upravitelj v Velenju;
- c) za nakladalne postaje ob železniški progi Sv. Jurij-Grobelno in Ponikva Vardjan Fran, strokovni učitelj na kmetijski šoli pri Sv. Juriju ob južni žel.;
- d) za nakladalne postaje Slovenska Bistrica-Pragersko Gornjak Vinko, član banaske sveta in ekonom v Slovenski Bistrici;
- e) za nakladalne postaje ob železniški progi Limbuš-Fala Šumenjak Janko, vodja tržnice v Pekrah, p. Limbuš;
- f) za nakladalne postaje ob Sv. Lovrenca do Trboj Mravljak Ivan, ekonom in sadjar v Vuhredu;
- g) za nakladalne postaje ob Moškanjcu do Ormoža Kosi Ivan, sreski kmetijski referent v poklju v Podgorcih pri Veliki Nedelji;
- h) za nakladalne postaje Središče Kolarik Anton, predsednik občine Središča;
- i) za nakladalne postaje ob železniški progi Bučevci-Gornja Radgona Glaser Joško, upravnik banaske tržnice in drevnice v Kapeli, p. Slatina Radenci;
- k) za nakladalne postaje Zgornji Cmuruk Šumanič Josip, ekonom v Velki.

V vseh ostalih krajih, ki pod komisijami in komisariji niso navedeni, kakor tudi v primeru osebnih izpremenj zgoraj imenovanih, vrše posle i komisariji za pregled in razredbo izvornega sadja pristojni sreski kmetijski referenti. Ta odredba velja do nadaljnjega in se jo izpremeni dosedanja odredba v tej zadevi.

Za svoje delo prejemajo člani komisije, komisariji in sreski kmetijski referenti nagrado v znesku 90 Din na dan iz sredstev državne proračuna. V krajih, za katere ni postavljen komisar, vrši pregled in razredbo pristojni organ ob izvoznikovih stroških za pot.

V vseh ostalih krajih, ki pod komisijami in komisariji niso navedeni, kakor tudi v primeru osebnih izpremenj zgoraj imenovanih, vrše posle i komisariji za pregled in razredbo izvornega sadja pristojni sreski kmetijski referenti. Ta odredba velja do nadaljnjega in se jo izpremeni dosedanja odredba v tej zadevi.

Za svoje delo prejemajo člani komisije, komisariji in sreski kmetijski referenti nagrado v znesku 90 Din na dan iz sredstev državne proračuna. V krajih, za katere ni postavljen komisar, vrši pregled in razredbo pristojni organ ob izvoznikovih stroških za pot.

Italija izpreminja svojo kmetijsko-gospodarsko politiko

Italijanski kmetijski minister je nedavno izjavil, da se je dosedanja kmetijsko-gospodarska politika Italije izpremenila. Naglasil je, da se je tako zvana žitna bitka posrečila, kar normalna žetev na sedaj posejani površini zadostno lastnim potrebam. Pri tem pa se omenja, da je mnogo važnejše od vprašanja prehrane vprašanje oskrbovanje s sirovinami. Sprito tega dejstva je Italija prisiljena, izpreminjati svojo kmetijsko-gospodarsko politiko. Razen tega pa Italija iz čisto trgovinsko-političnih razlogov smatra za oportuno, da dopušča možnost uvoza izvestne količine pšenice. Nasproti Madžarski se je obvezala, da je prevzame za 20.000 vagonov. Zaradi tega pa bo reducirala pšenično polja. Da bi pa pridellek vendarle znan, hoče doseči večji pridelek na hektarju. Omejitve s pšenico posejane površine pa se ne bo izvršila po prisilnem, temveč samo po prostovoljnem potu.

Na ta način dobljena površina se bo morala izrabiti v prvi vrsti za živinorejo zaradi povečanja domačega preskrbovanja z mesnimi izdelki in s sirovinami (zlasti z volno in kožo). Velika pozornost se bo posvečala ovčarstvu, ker Italija uvaža ogromno količino volne (v 1931. l. 539.000 kvintalov v vrednosti 398 milijonov lir; v 1933. l.

kar je moglo le tedaj, če imal na razpolago vse letnike »Slov. Prahlede«. Posebno hvalo dolguje Cernemu hrvaška literatura. Cerny je med drugim prevajal Kranjčevića, in še zdaj se spominjam, da so bili njegovi prevodi ne le točni, marveč tudi pravi sočni. Obžalovati je, da se tako delo, ki vedno zabava posebno ljubezni in poštvalnosti, le prehitro pozablja. Samo tako je sedemdesetletnica Adolfa Cernega ostala neopazena v vsem jugoslovanem tisku.

Edinstveno so zaslugi A. Cernega za Srboško Lužico. Tu je izvršil toliko pionirskih dela, da ni čuda, če je današnja organizacija prijateljev Srboške Lužice v Pragi dobila ime po njem. Na temelju, ki ga je Cerny postavil, delajo današnji črški raziskovalci Lužice, zlasti največji sedanjí poznavalci njene kulture in literature, univ. prof. dr. Josef Pata. Posebno dragoceno delo je izvršil Cerny v lužiško-srbski folkloristiki. Dolga desetletja je veljal za lužiškega konzulac v Pragi.

Ostalo njegovo publicistično delo se tiče širokih slovanstvih problemov ali pa posebnih vprašanj posameznih slovanstvih narodov. Tega gorčiča slovanstva českega tipa je posebno mikala Ruelja, kjer je občutil v Levu Toletem miselnega učitelja in vzornika. Delno pod njegovim vplivom je Cerny epical vrtel izvirnih pesniških filozofij, ki izražajo slovanstvo življenjsko filozofijo in oznanjajo nauk slovanstvo pojmovnega kršćanstva. Slovanstvu etosu je osrednji

918.000 kvintalov v vrednosti 473 milijonov lir).

Nova kmetijsko-gospodarska politika Italije prihaja do izraza tudi v premijah, določenih za l. 1934/35. Premije se dele na štiri skupine, in sicer: za povečanje pridelka pšenice na hektarju, za racionalno oskrbo in obdelovanje zemlje, za napredek, dosežen pri pridelovanju krme, in pri gojenju živine in za povečanje pridelovanja priporočnih površin, posebno kvaletnih.

Za premije se bo izplačalo 3.2 milijona lir. Prav tako se bodo dajale premije za sajenje novega sadnega drevja (hrušk, jablan, breskev, marelic, češpelj in češenj), za kar se bo uporabil milijon lir.

Razvoj kupčije v češkoslovaških hmeljskih okoliših

Kakor poročajo iz Roudnice, se je večer tam začelo splošno obiranje hmelja. Tamošnja hmeljarska organizacija zatrjuje, da je cvet lepo dozorel in da ima mnogo lupulina. Kupčija letos še ni bila sklenjena nobena. Trgovci zdaj še samo motrijo kakovost in ocenjujejo količino pridelka. V ostanek nekaj partij po 1650 do 1600 Kš za 50 kg (okroglo 60 do 62 Din za kg).

Po vesti Zateške hmeljarske zveze se kupčija v Zateškem okolišu doslej le počasi razvija. Iz raznih krajev okoliša so bile javljene cene po 1800 Kš za 50 kg (okrog 70 Din za kg). Po vesteh, ki so prišle v Zatec, je nemški državni prehranjevalni urad določil letošnjemu hmelju v Nemčiji cene med 210 in 320 nemškimi markami za 50 kg (76 do 116 Din za kg) po kakovosti. Neke vesti trdijo, da se je Zateški okoliš glede na količino toliko popravil, da bo skoro dosegel lanske množino.

Gospodarske vesti

— Olajšave za dolžnike Državne hipotekarne banke. Uprava banke je sklenila na seji 16. t. m., nuditi svojim dolžnikom olajšave pri plačevanju dolgov. Olajšave sestojijo v zmanjšanju obrestne mere od 8 na 7 odstotkov letno pri dolgoročnih hipotekarnih posojilih fizičnih oseb, v možnosti podaljšanja roka plačevanja hipotekarnega posojila na novih 5 let a pogojem, da rok odplačevanja ni bil že prej podalšan, in v možnosti kapitaliziranja zaostalih dolžnih obrestí s pogojem, da kapitalizirana vsota ne znaša več kakor 20 odstotkov prejšnje vsote dolga in da dolg po izvršenem kapitaliziranju ne prekorači višine začetnega zadolženja. Naposled morejo dolžniki banke svoja mešna posojila, ki so jim bila odobrena pred 16. avgustom letos, podaljšati na 10 let, računajoč od dneva izkoristitve posojila. Da žanjajo od dneva izkoristitve posojila, se lahko poslužijo teh olajšav, mora dolžnik predložiti zadevno prošnjo na Državno hipotekarno banko v Beogradu, odnosno na katero podružnico ali agencijo. Zmanjšanje obrestne mere bo veljalo po 1. septembru letos. Olajšave plačevanja, ki jih obsega ta odlok, se nanašajo samo na fizične osebe. Poslužiti se jih morejo dolžniki, ki imajo dolgoročna hipotekarna posojila, odobrena po 31. avgustu l. 1931. Ako dolžnik, ki bi rad izrabil katero izmed navedenih olajšav, ne vplača več zaporednih letnih rokov, izgubi pravico na olajšavo. Ta odlok je sprejela uprava Državne hipotekarne banke o priliki zadnjih posvetovanj hipotekarnih dolžnikov tega zavoda, na katerih se je za hlevavo olajšanje dolgovnega odplačevanja.

— Prodaja deviz med bankami. Narodna banka je poslala vzezam denarnih zavodov dopis, v katerem ugotavlja, da mnogi zavodi zahtevajo od finančnega ministertva olajšanje postopka pri deviznih transakcijah med denarnimi zavodi. Narodna banka smatra za potrebno, da se konkretno označuje, s katerimi denarnimi zavodi v manjših krajih se vrši poslovanje. Razen tega je treba navesti tudi razloge, zaradi katerih se zahteva poseben postopek. Narodna banka opozarja, da je špekulacija z devizami prepovedana in da po določbah deviznega zakonika denarni zavodi ne smejo medsebojno trgovati z devizami, ker se dogaja, da je kakšna deviza po večkrat prodana, preden pripe v roke uvoznika.

— Uvoz jugoslovenskih jaje v Nemčijo. Po informaciji konzularno - gospodarskega oddelka našega ministertva za zunanje posle je odobril Nemčija Jugoslaviji za neizrabljen del majskega kontingenta uvoz 1514.05 kvintala jajc. Ta kontingent se more izvoziti v Nemčijo v dveh enakih kvotah v mesecih septembru in oktobru.

— Težave pri izvozu naših rib v Italijo. S Sušaka poročajo, da so v noči na 20. t. m. italijanska carinska oblastva zabranila prevoz že z ribami naloženih tovornih avtomobilov s Sušaka na Reko, ker je italijansko finančno ministertvo izdalo naredbo, da se mora za vse vrste belih rib dobiti posebno dovoljenje za uvoz v Italijo neposredno od italijanskega finančnega ministra. Ta naredba je stopila v veljavo.

— Uvoz jugoslovenskih jaje v Nemčijo. Po informaciji konzularno - gospodarskega oddelka našega ministertva za zunanje posle je odobril Nemčija Jugoslaviji za neizrabljen del majskega kontingenta uvoz 1514.05 kvintala jajc. Ta kontingent se more izvoziti v Nemčijo v dveh enakih kvotah v mesecih septembru in oktobru.

— Težave pri izvozu naših rib v Italijo. S Sušaka poročajo, da so v noči na 20. t. m. italijanska carinska oblastva zabranila prevoz že z ribami naloženih tovornih avtomobilov s Sušaka na Reko, ker je italijansko finančno ministertvo izdalo naredbo, da se mora za vse vrste belih rib dobiti posebno dovoljenje za uvoz v Italijo neposredno od italijanskega finančnega ministra. Ta naredba je stopila v veljavo.

O delu Cernega je izšel že ob šestdesetletnici Štornik Adolfa Cernega; tu mu je posvetil obširno studijo Frant. Tichy. Zal, da se je moral Adolf Cerny v zadnjih letih zaradi bolezní močno razbremeni. Njegov »Slovanstvo Prahlede«, čigar starejši letniki ostanje, kakor dobro pripominja prof. Horák, se nadalje vzor časopisa za slovanstvo vprašanja, je moral preiti v druge roke (doc. dr. Franta, dr. Slavik), ki ga večšte prilagojuje edobnim potrebam, vendar na se čuti odsotnost izkušene in v slovanstvo skupnost neomajno verujočega Adolfa Cernega.

Odveč bi bila vsaka fraza o zaslugah tega starostu edobno slovanstvo miali. Njegovo delo ostane, in k njemu se bodo vračale še

Na 20. t. m. ponoči. Z njo so zelo oškodovani naši ribiči, ki so doslej večin del svojega lova izvažali na italijanska tržišča.

— Redna letna skupščina Zveze trgovskih združenj dravsko banovine v Ljubljani bo v nedeljo 26. t. m. s pričetkom ob 9. dopoldne v kinematografski dvorani v Konjicah. Poleg običajnega dnevnega reda se bo obravnavala tudi izprememba pravil.

— Iz trgovinskega registra so se izbrisale nastopne tvrdke: Josip Ivnšič, konfekcijska industrija in zaloga - manufakturnega blaga v Ljubljani (zaradi opusta), Tvornica strojev, družba z o. z. v Mašperku (zaradi fuzije v delniško družbo), Kautzhammer J. N., trgovina z železnico v Ormožu (zaradi prenehanja obzeli), Alojzij Vehovec, krčma, mlin in žaga v Žužemberku (zaradi opusta), in Ivan Vehovec, mlinarska obrt v Žužemberku (zaradi opusta obratovanja že od l. 1929.).

— V sadružni register se je vpisala Pašna zadruga agrarnih kolonistov v Gabrju, registrirana zadruga z o. z.

— V poravnalni sadevi trafikanta Zemljišča Franca in njegove žene Marije v Slovenjgradcu je imenovan za novega poravnalca upravitelja dr. Schreiber, odvetnik v Slovenjgradcu.

— Likvidacija. »Kokrac, tekstilna d. d. v Kranju, je na izrednem občnem zboru v lanskem letu sklenila likvidacijo. Uprniki se pozivajo, da prijavijo terjatve. — Tvrdka Čadež & Komp., d. o. z. v Ljubljani, se je razrušila in prešla v likvidacijo. Morbitne terjatve naj se predložijo likvidatorju g. Galetu Viljemu, Rožna dolina, Cesta V/36.

— Dobave: Komanda pomorskega arzenala v Titvu sprejema do 26. t. m. ponudbe za dobavo dveh kompletnih angleških kisetov in enega kompletnega bideja za hladno in toplo vodo. Strojni oddelk direktcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 28. t. m. ponudbe za dobavo medenastih cevi, bakrene pločevine, bakrene in medene žice, plovnega železa in si ve litine za avtomotno varjenje, jeklene žice, svinčenih zaliv, železnih matic in železnih podložnic. Direktija državne železnice Vares-Majdan sprejema do 29. t. m. ponudbe za dobavo več vrst bele kovine. Direktija državnega rudnika v Kaknu sprejema do 30. t. m. ponudbe glede dobave pribora za analizo jamskega zraka in 20.000 kg portlandskega cementa. Direktija državnih železnic v Subotici sprejema do 30. t. m. ponudbe glede dobave 2050 kg svinčene minija, 765 kg cinkove bele barve, 320 kg svinčene bele barve in 2050 kg firmeza. Dne 31. t. m. bo pri intendanturi komande savske divizijske oblasti v Zagrebu prva ustmena javna licitacija za nabavo večje množine razne ljudske hrane, krompirja, čebule, masti, kave, riža in drugega. Predmetni oglasi so v Zbornici za TOI na vpogled.

— Dobave. Dne 24. t. m. bo v pisarni referenta inženjerije komande dravske divizijske oblasti v Ljubljani zaključena direktna pogodba za oddajo popravila pločevinastih delov na strehi vojašnice kralja Aleksandra I. v Ljubljani. Dne 25. t. m. bo v intendanturi dravske divizijske oblasti v Ljubljani druga javna ustna licitacija za nabavo 10.000 kg jedinega olja. Direktija državnega rudnika v Kaknu sprejema do 30. t. m. ponudbe glede dobave cinkovega belila in artimocija, dalje žice z raznih dimenzij in raznega električnega materiala. Strojni oddelk direktcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 30. t. m. ponudbe glede dobave 200 prozornih stekel za brzinomere, 600 vodostanskih stekel, 100 prozornih šip, 500 gledalnih stekel za lubrikatorje, 100 rdečih signalnih šip in 80 steklenih obročnic. Dne 31. t. m. bo v štabu komande 45. pehotnega polka (Melska kasarna) v Mariboru prva ustna licitacija za dobavo živil: olja, kisa, krompirja, kave, eikorije, jecmena, kavnih konzerv, paprike. Dne 31. t. m. bo pri 2. bataljonu 2. pontonirskega polka v Ptuj prva ustna licitacija za dobavo živil: čebule, kisa, kave, čaja, masti, olja, paprike. Predmetni oglasi so v Zbornici za TOI na vpogled.

Borze

22. avgusta.

Ka ljubljanski devizni borzi je Newyork popustil. Slabši so tudi London, Praga in Trst. Čevrsteja sta Berlin in Bruselj.

V prvematu kliringu so ostali avstrijski šilingi v Ljubljani neizpremenjeni na 8 do 8.10, v Zagrebu so se neznatno podražili na 7.96 — 7.96 (7.91), v Beogradu so ocelabeli na 7.88 — 7.93 (včeraj 7.92 — 8.02). Grški boni so se ponujali v Zagrebu po 28.85 in v Beogradu so se popravili od 28.12 — 28.82 na 28.65 — 29.35. Angleški funti so v beograjskem prvatemu kliringu nazadovali na 226.20 — 227.80. Španske pesete so se ponujale v zagrebškem prvatemu kliringu po 605 brez povpraševanja.

nadaljnje generacije delavcev za slovanstvo vzajemnost. Vzile vsemu ropotj drugih, na videz časovnejših geol ostane ideja slovanstvo vzajemnosti, ki ima v Adolfu Cernem vnetega apostola, tudi nadalje živa in plodovita. Novi razmah pangermanizma ji daje novo, kar pereo upravničnost. Zato je življenjski program Adolfa Cernega še vedno aktualen.

Solkano, Tolminec. Tragedija iz življenja primorskih Slovanov. Izdrala Nada Golenda. — 94 strani obsegaajoča knjiga je prišla iz sevalne Amerike. Ni označen kraj, kjer je izšla, ne založnik in ne tiskar. Tudi avtorjevo pravo ime ni znano. »Tragedija« je opisana v verzih in se dogaja po svetovni vojni na zasojenem ozemlju. Njen osredni junak je prav za prav slovanstvo ljudstvo, ki doživlja najhše nasilje in najbrutalnejša ponižanja. Vse, kar so tu storili v imenu raznarodovanja, od moralne demoralizacije do potujbevanja prietnih domajih primikov, je v tej ali oni obliki vpleteno v pamet. Čeprav kaže tu in tam neko versifikatorsko spretnost in stremiljenje po razgibanem, konfliktov polnem dejanju, ji vendar ne bo moglo priznati umetniške cene. Tako skozi težko obliko, ki ni uspejala v polni meri niti največjemu slovanstvu pesnik in ki za njo neznatnemu avtorju »Tolminec« dalo nedostata pesniške in dramatske sile, je izprezorelo čustveno ogorčenje in neizmerne užaljenosti teptanega ljudstva. Vseeno je, kje se dogaja de-

Na zagrebškem elektnem tržišču je bila dalje zelo čvrsta tendenca za državne vrednote, predvsem za vojno škodo, ki se je zaključevala za kaso po 345 in 347 (v Beogradu 344) in za december po 347 (včeraj 344). Izmed državnih vrednot so imeli za ključke še: 7% investicijsko po 72, 4% agrarne po 41, 7% Blair po 57 in 58. Priv. agrarna banka se je zaključila po 218.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2301.24 — 2312.60, Berlin 1342.36 — 1353.16, Brusel 797.74 — 801.68, Curih 1108.36 — 1113.85, London 170.36 — 171.96, Newyork 3324.94 — 3363.20, Pariz 223.94 — 225.02, Praga 140.90 — 141.76, Trst 293.90 — 293.30 (premlja 28.5% avstrijski šiling v prvatemu kliringu 8 — 8.10 170.36 — 171.96, Newyork 3324.94 — 3363.20, Pariz 223.93 — 225.05, Praga 140.90 — 141.76, Zagreb. Amsterdam 2301.24 — 2312.60, Berlin 1342.36 — 1353.16, Bruselj 797.74 do 801.68, London 170.36 — 171.96, Milan 290.90 do 293.30, Newyork kabl 3346.94 — 3375.20, ček 3324.94 — 3363.20, Pariz 223.93 do 225.05, Praga 140.90 — 141.76.

Curih. Pariz 20.2650, London 15.37, Newyork 302, Bruselj 71.9750, Milan 26.29, Madrid 41.8750, Amsterdam 207.6250, Berlin 121, Dunaj 56.80, Stockholm 79.25, Oslo 77.22, København 68.80, Praga 12.72, Varšava 57.90, Atene 2.92, Bukarešta 3.05.

Dunaj. (Tečaj v priv. kliringu.) Beograd 12.59, London 27.05, Milan 46.17, Newyork 530.29, Pariz 35.56, Praga 21.72, Curih 175.66, 100 S v zlatu 128 S pap.

Elekti

Ljubljana. Vojna škoda 344 — 246, 7% investicijsko 72 bl., 8% Blair 66.75 — 67, 7% Blair 57 — 58, 7% posojilo Drž. hipotekarne banke 68 den., 4% agrarne 40.50 do 41, 6% beguške 61 — 63.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda za kaso 344 — 346.50, za september 344 do 346, za december 345 — 348, 7% investicijsko 73 — 73, 4% agrarne 40.50 — 41, 7% Blair 57.50 — 58, 8% Blair 66.75 — 67, 6% beguške 61 — 63; delnice: Narodna banka 4050 bl., Priv. agrarna banka 217.50 — 218, Gutman 25 bl., Sečerana Osijek 120 bl., Sečerana Bečker 750 bl., Trbovlje 70 do 80, Impex 50 den., Osiješke livarne 145 bl.

30 km nad zemljo

Profesor Piccard se pripravlja na nov vzlet v stratosfero ter hoče to pot doseči tudi višinski rekord

V pogovoru z našim poročevalcem je prof. Cosyns prvič razodel, da se njegov slavniti učitelj, prof. Piccard, pripravlja na vzlet s stratosferskim balonom, ki naj ga tokrat privede v višino 30.000 m. Dolgo časa je prof. Piccard o tem molčal, a sedaj je spregovoril in prav nič ne prikriva, da mu gre tudi za višinski rekord, da mu ne prija prepuščati drugim prvenstvo v ozračnih višavah, v katere je tako pogumno pokazal pot z znamenitim poletom v maju 1931.

Moj naslednji polet v stratosfero, izjavlja prof. Piccard, se bo izvršil pod popolnoma drugimi pogoji nego svoječasniki, ki je povedel v višino 16.500 m. Moj asistent Cosyns me na tem poletu ne bo spremljal, v gondoli bom edini potnik. Poudaril bi rad, da je namen pobijati rekorde le moj zadnji namen, ker pa gre za pojasnitev važnih vprašanj, ki se dajo rešiti le v veliki višini, sem se odločil dvigniti se tokrat 30.000 m visoko in upam, da bom to tudi dosegel.

Za to višino je treba seveda dosti večjega balona, nego so bili dosedanj. Moj novi balon bo imel premer 50 m in 63.000 m³ prostornine. Moj prvi balon je imel le 14.000 m³ prostornine. Pač pa bo gondola še celo manjša nego pri prvem poletu in zgrajena povsem drugače. Spodaj bo imela obliko valja z baš zadosti prostora za noge in prsa. Zgoraj se bo valj spremenil v poloblo, ki mi bo dal možnost za potrebna fotografska in merilna dela. Vse gondola bo torej le neka drugačnim razmeram prilagodena oblika potapljaške oprave. Zmanjšanje na minimalne mere je potrebno, da bo imel stratosfat za polet v takšne višine čim manjšo težo. Gondola bo iz aluminija, plašč balona bo iz najtanjšega blaga. Balon in gondola bosta tehtala 850 kg, z mojo telesno težo vred pa 915 kg. Samo ob sebi umemno, da bom v to tesno gondolo vdelal električni kurilni aparat in steklenice s kisikom za dihanje. Za vzlet se balon napolni komaj s 1000 m³ vodika. Ta vodik se bo z rastočo višino avtomatično širil in s tem napihnil balon.

Ruski stratosferski letalci so pri svojem zadnjem vzletu dognali kopico novih stvari o stratosferi, ki so nas pa seveda postavile pred nove uganke. Dotlej smo n. pr. menili, da je z rastočo višino težjih plinov v zraku čedalje manj, lahkini pa čedalje več. Posebno je veljalo naziranje, da je že v višini 20 km silno dosti vodika in silno malo kisika. Rusi pa so dokazali, da je to naziranje povsem pogrešno.

Brat-dvojček profesorja Piccarda Jean Piccard hoče tudi vzleteti v stratosfero, in sicer v spremstvu svoje žene

K nedeljskemu plebiscitu v Nemčiji

Propagandni minister dr. Göttsche z avtoritativnim lokalnim

4000 tigrov

Iz Katmanduja, glavnega mesta Nepala, poročajo, da so tam v nekoliko dneh ustrelili 4000 tigrov. Pred petimi leti je nepalski maharadža proti smrtni kazni prepovedal lov na tigre in med tem so se zverine tako razmnožile, da so postale prava nadloga za deželo. Sedaj je maharadža dovolil, da njihovo število omeji.

Posarska delegacija v Parizu

Podpredsednik parlamentarne komisije za vnanje zadeve André Richebourg spremlja članice posarske delegacije na magistratu

Siamski dvojčici se ne smeta poročiti

Tako je odločilo najvišje newyorško sodišče v zaščito morale

Nobena ali nobeden izmed siamskih dvojčkov se ne sme poročiti, se glasi principelnega odločitev najvišjega newyorškega sodišča. To utemeljuje s trditvijo, da je za drugo polovico samske dvojice nemoralno in nesposobno, če mora igrati v zakonu prve polovice neizogibni in neolicični vtrjetil del.

V podrobnem pa se nanaša ta razsodba na tožbo 26 letne samske dvojice Violeta Hiltone proti nekemu uradniku poročne urada, ki se je iz navedenih razlogov branil poročiti jo z artistom Mauriceom Lambertom, s katerim se je seznanila na skupni artistski turneji. Toda vsa prizadevanja Violetinega odvetnika, da bi z ostroumnimi razlogi dosegel poročno dovoljenje za svojo klientko, so bila zaman. Sodniki so ostali prepričani, da bi bila za

drugo dvojčico, Daisy, poroka njene sestre nezgodna, čeprav je Daisy izjavila, da nima ničesar proti tej poroki. Tako se Violet in Lambert ne bosta dobiila, vsaj z zakonitim pristankom ne.

Sicer je pa ameriška javnost prepričana, da gre pri vseh stvari le za reklamni trik, kakršnih se zvezde na ameriškem umetniškem in artistskem nebu rade poslužujejo, da opozorijo javnost nase in se napravijo popularne. Če je res samo trik, tedaj je namen dosežen, čeprav je razsodba negativna, kajti varietejске agenture bodo sedaj z ogromnimi plakati naznanjale dvojčici in Lambertu kot največje senzacije sveta. Ta čas je pa trojica vsekakor na skupnem poslovnem potovanju skozi Zedinjene države. In sreča ji je mila.

Najbogatejše dekle

Pred kratkim so proglasili za polnoletno Dorido Dukovo, hčer pokojnega ameriškega »kralja tobaka« Dukua. To je sedaj najbogatejše dekle na svetu. Ko so jo proglasili za polnoletno, je prejela tretjino podedovanega imetja na roko, t. j. 34 milijonov dolarjev. Ni tedaj čudno, da jo noč in dan čuva cel štab tajnih policistov, kajti nevarnost, da jo ugrabi kakšna gangsterška tolpa, je velika. Ob svojem 25. oziroma 30. letu bo prejela nadaljnji dve tretjini svoje dediščine.

Nje oče je bil velik slovekoljub. Na jugu Amerike, kjer je imel ogromne nasade tobaka in tovarne, je potrošil 150 milijonov dolarjev za ustanove, ki so bile njegovim delavcem in nameščencem v prid. Miss Doris Duke živi zelo skromno in samotarško ter se zanima samo za dobrodelne ustanove svojega očeta.

Ponesrečen polet preko oceana

Pond in Sabelli pred startom

Ameriška oceanska letalca Pond in Sabelli sta v Walesu zadela ob neki hrib. Letalo se je težko poškodovalo, letalca pa za srečo le lahko. Pond in Sabelli sta poskusila v maju direktno polet iz New Yorka v Rim, a sta morala pristati že na Irskem. V Rim sta prispela pred dvema mesecema in sta se sedaj od tam napotila proti Dubinu, od koder sta hotela preko Oceana domov. Doletela pa ju je nesreča.

Detektivi za vljudnost

V velikih londonskih prodajalnah boš srečal od časa do časa žensko, ki izbira in kupuje kakšne malenkosti na dolgo in na široko ter se pri tem na vso moč razburja. Malokdaj ve, da je za svojo slabo voljo, sitnost in nezadovoljnost tedensko dobro plačana.

Velike londonske prodajalne imajo namreč najete ženske, ki jim je naloga kot kupovalke stresati neprijaznosti v posameznih oddelkih in pri tem paziti, da prodajalka ali prodajalec bi izgubila potrpljenje in postala nevljudna. O takšnih prodajalkah in prodajalcih poročajo potem vodstvu prodajalne, ki jih odpusti.

Pristopajte k »Vodnikovim družbi«

PRAVKAR IZISLA STEVILKA ILUSTRIRANE TEDENSKE REVILJE

„ŽIVLJENJE IN SVET“

PRIROBUJE NASLEDNJE ZANIMIVOSTI

Slika na ovitku: SPORTNICA (Foto)

Naslovnaslika: A. REICH: OVCIJ PASTIR

Miroslav Adlešič: SONCE, NJEGOVO IZZAREVANJE IN SE KAJ (Ob stoletnici rojstva S. P. Langleya - 3) — FIERABRAS (D) — Dr. Maks Kremžar: UTRJEVANJE (4) — MEDVEDKA ZA SVOJEGA MATERINSTVA (K) — Ivan Podržaj: NA NASEM JUŽNEM MORJU (3) — RADIJSKI STRELOVODI — ALI ŽE VESTE — Margita Matches: DIVJI PARADIZ (31) — L. F. CELINE, POTOVANJE PROTI KONCU NOCI (A. D.) — V SPOMIN BLERIOTOVEGA POLETA ČEZ ROKAVSKI PRELIV — TEHNIČNI OBZORNIK (Podvodni reflektorji — tma — Moderna gradnja cest — tma — Kratke tehniške novosti) — CLOVEK IN DOM (Les in pohištvo — K. S.) — ZA MISLECE GLAVE — SAH — Na platnicah: HUMOR (Adamson) — KRIZALJKA Z OBRATNICAMI (Crassus)

Priloga: Dr. Vlad. Travner: KUGA NA SLOVENSKEM

»ŽIVLJENJE IN SVET« se naroča pri uravi: Ljubljana, Knafljeva ulica 5, ter stane na leto (dve knjigi) 80 Din, za pol leta (ena knjiga) 40 Din, za četrt leta 20 Din, Posamezni zvezki se dobivajo po 2 Din. TELEFON št.: 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.

80.000 posnetkov

v sekundi

Povsem nove možnosti v praktičnem življenju, v industriji, zlasti v področju gradnje strojev

Z navadno filmsko kamero so doslej lahko napravili 16 do 250 posnetkov v sekundi, kar je za normalne potrebe filmske umetnosti povsem zadostovalo. Filmski tehniki pa za posebne svrhe niso ostali pri tej stopnji razvoja in so gradili tudi navadne filmske kamere, ki so zmogle 1000 in več slik na sekundo. S posebnimi triki, zlasti s predelitvijo filma ne samo po višini, temveč tudi po širini, jim je uspelo še več. Dosegli so naravnost fantastične uspehe.

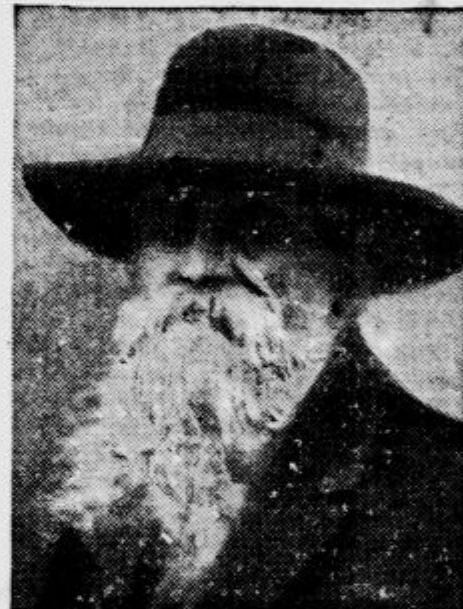
Najnovejša žudežna kamera zmora na primer že 80.000 posnetkov v sekundi! Film se odvija z brzino 20 m na sekundo s svojega koleseca in ker je navijanje v tem tempu že nemogoče, se nabira po posameznih posnetkih v neprodušno zaprti črni vreči, ki je pritrjena pod aparat.

Nepočeni ljudje bi menili, da daje takšen film pri projekciji tudi tako pospešeno gibanje. A baš nasprotno je resnica. Če se namreč film pri projekciji normalno odvija, se posneto gibanje zadržuje, tako da mu lahko sledimo v vseh posrednih fazah. Čim hitreje je bilo snemanje, čim več slik smo torej posneli v določenem

času, tem več posrednih posnetkov pride pri projekciji na isti čas, v tem manjše faze se gibanje razčleni in tem počasnejše se nam mora videti gibanje na platnu. Gibanje postane pretirano počasno.

Doslej uporabljene pospešene brzine pri snemanju so, kakor rečeno, popolnoma zadostovale za namene navadne kinematografije in za znane trikovne ter zabavne posnetke. Na novi način smo pa prišli že tako daleč, da lahko mirno zasledujemo tek krogle, ki se je sprožila iz samokresa. Lahko si mislimo, kakšen pomen ima to za snemanje poučnih in kulturnih filmov. A tudi s čisto znanstvenega stališča nam odkriva nova kamera doslej neznanne možnosti. Letalskemu tehniku daje n. pr. snemanje šrčnega leta posameznih žuželk priliko, da prouči ta let v drobni fazah in reši tako doslej nerešene probleme letalske tehnike. Na isti način se dajo ponazoriti električna nihalna dogajanja in dogajanja pri sprožitvi električnih isker. Odslej bomo lahko mirno zasledovali način, kako delujejo posamezni deli v stroju, n. pr. bat.

Alfred Boucher umrl

Alfred Boucher

V Aixu les Bains je umrl v starosti 84 let znani francoski kipar Alfred Boucher.

Rodil se je v Bouyru sur Arvin in je bil učenec kiparjev Dumonta in Duboisja. Leta 1878 je prvič razstavil svoje delo »Eva po grehu«, 1891 je prejel častno medaljo za svojo »Zemljor«, že prej pa je država kupila nekaj njegovih del, ki so še danes v Luxembourg. Na svetovni razstavi 1900 je prejel prvo prvo nagrado, pozneje so ga počastili še s tem, da so mu podelili red Častne legije.

Otroci Staviskega ne vedo ničesar

Okrog Staviskega je bilo mnogo umazanega, toda stara pestunja Camille le François, ki s skupnimi prihranki preživlja sebe in oba njegova otroka v majhni bajtici v bližini Le Havra, zasluži spoštovanje.

Staviski je imel dva otroka, dečka in deklico, Clauda in Micheline. Ko so aretirali tudi njegovo ženo, so oblasti odredile, naj se podožnata otroka spravi v sirotišnico, ker ni po njunih stariših ostal niti belič. Tedaj pa je stopila vmes stara pestunja in je dosegla, da so ji otroka prepuščili, naj ju vzgaja še dalje, kakor ju je vzgajala dotlej. To ni stalo oblasti nič, vse gre samo na račun prihrankov, ki jih je zbirala za stara leta. Pri tem je pa znala stvar urediti tako, da nimata siroti niti najmanjšega pojma o tem, kaj se je zgodilo s starši. Še vedno sta prepričani, da je oče v Ameriki, mati pa v bolnišnici.

Še prekmalu bosta zvedela resnico, da si jo bom skušala prikrihati, kolikor časa bo mogoče, pravi stara žena in zapre za seboj vrata, da bi niti zvok teh besed ne prišel otrokoma do ušes.

Požar v švedskem plavžu

V enem najstarejših plavžev severne Evrope, v Helleforsu, kjer je bilo nazadnje zaposlenih 500 delavcev, je nastal te dni velik požar, ki je uničil livarno, vso strojnico s stroji vred in upravna poslopja. Gmotno škodo računajo na 3 milijone švedskih kron.

Ukradeni vlak

Kako je prišel zaljubljen fant po slepem tiru v zapor

19 letni, stasiti cowboy Lisander Pereira iz mesteca Temuco v Zedinjenih državah je stal lepega večera na postaji svojega rodnega kraja in koprneče mislil na svojo zaročenko, ki je živela v 50 km oddaljenem kraju in je ni videl že več tednov. Pereira je ubog kakor cerkevna miš in denarja za vožnjo bi pri njem zaman iskal. A vendar si je tako goreče želel do zaročenke. Kako bi tja prišel?

Ko je zaljubljeni cowboy tako razmišljal na postaji, mu je padel v oči tovorni vlak, ki je stal samoten na tiru. Iz lokomotive se je kadilo, a niti kurjaka niti strojevodje ni bilo v bližini, odšla sta v majhno restavracijo, da se okrepčata. Tedaj je cowboya z nepremagljivo silo zagrabil misel, ki mu je obetala izpolnitev njegove želje.

Ves pod vtisom te misli je planil na stroj, začel premikati razne vzvode sem in tja, dokler ni iz dimnika v resnici zapahalo in se je stroj spravil sprva v počasen, potem pa v čedalje večji dir. Žal pa se je ta nenavadna vožnja kmalu ustavila. Vlak je zašel na popolnoma drug tir, nego si je Pereira mislil, na slepi tir in preden se je mladi človek zavedel, je treščil stroj z vso silo v odbijalnega kozla na koncu tira, ga podrl — in se mahoma po nekem čudnem naključju ustavil.

Škoda za srečo ni bilo nobene druge. Prehudo zaljubljeni Pereira pa je vendarle romal v ječo, kjer bo lahko osem mesecev premišljeval o svoji avanturi in kopnel po svoji zaročenki.

Tatica iz ljubezni

Hollywoodska stenotipistka Maud Elver je bila že dalj časa na sumu, da žepari. Te dni so lepo misli ujeli na dejanju in ji ni pomagalo nobeno tajej. Pri hišni preiskavi so našli v njenem stanovanju 17 možnjčkov in 12 zapetih ur.

Ko so jo vprašali, zakaj je kradla, sprva ni hotela dati pravega odgovora, potem je pa priznala, da je hotela pomagati nekemu malemu filmskemu igralcu do kariere. Dotlej je uplenila že za kakšnih 700 dolarjev vrednosti, potrebovala pa je 1000 dolarjev. Po dolgem oklevanju je priznala tudi ime tega igralca. Izkazalo se je, da je ta v resnici dobival že dalj časa pisma, v katerih ga je neznana oboževalka nagovarjala naj vzdrži čes, da bo nekega dne angel poskrbel za njegovo kariero. Potrpi naj še nekoliko mesecev. Pisava je bila Maudina.

Njene prostosti je za sedaj konec, toda mala senzacija je igralca čez noč napravila popularnega. Obeta se mu zdaj velika vloga. Tako je tatica iz ljubezni vendarle dosegla svoj namen, čeprav drugače, nego si je mislila.

A NEKDOTA

Napoleon se je razgovarjal s svojim ministrom de Noaillesom, ki se je na vse načine trudil, da bi izbil čim večje ugodnosti za plemenitaše.

»Velikanstvo,« je dejal de Noailles pripravevalno, »pomislite samo na dragoceno kri, ki so jo plemenitaši prelili v bitkah.«

Napoleon ga je pogledal s hladnim očesom.

»Kaj pa kri ljudstva — mar mislite, da je bila to voda?«

VSAK DAN ENA

SREČA V PUŠČAVI

»Poznati tovariš, našel sem zlatnik!« (Judge)

S P O R T

Juniorski plavalni miting Ilirije

Pred svojim odhodom na juniorsko plavalno prvenstvo so hoteli juniorji Ilirije, ki bodo kot zadnji doprinesli svoj delež k temu, da bo Ilirija postala najboljši plavalni klub v državi, pokazati javnosti svoje znanje in svoje moči. Zato so priredili v tork zvečer na kopališču Ilirije plavalni miting, ki nam je nudil dokaz o lepem napredku naših plavčev. Glede obiska pa je juniorjem nekoliko zmešal štrne prof. Cosyns, ker se je istodnevno vršil pred magistratom sprejem belgijskih junakov strofotere in kjer se je zbralo več tisoč ljudi. Pa nič za to. Plavalci Ilirije so pokazali, da lahko na njih računamo in to je pač glavno. Na naših plavalnih mitingih smo skoraj že vajeni vedno novih rekordov. Tudi torkov plavalni večer ni smel ostati brez rekorda in res ga je postavil Mihalek na 800 m z dobrim časom 11.46.1.

Rezultati so bili:

50 m prosto, juniorji: 1. Žiža 30.5, 2. Serbec 31.2, 3. Demonte 32.1. Zal smo pogrešali na startu odličnega juniorja Lenarta.

100 m prosto, juniorke: 1. Groschel 1.21.6, 2. Tavčar 1.30.8, 3. Lavrenčič 1.31.8. Plavale so še nekatere juniorke.

100 m hrbtno, juniorji: 1. Schell 1.25.2, 2. Tavčar 1.32.2, 3. Lavrič 1.36.5. Ugajal je zlasti Schell.

100 m prsno, juniorke: 1. Babinec 1.43.4, 2. Finc 1.47.4, 3. Binder 1.48.8, 4. Ozimič 1.59.8.

4 krat 50 m prosto: 1. Ilirija I. (Fritsch, Banko, Turšek, Jamnik) 2.07.6, 2. Ilirija II. (Žiža, Suga, Demonte, Serbec) 2.08.

100 m prsno, juniorji: 1. Čerar (Kamnik) 1.27, 2. Lavrič 1.33, 3. Močnik 1.33.4, 4. Miklič 1.34.1, 5. Turner, 6. Pance, Čerar pa je plaval kar dalje na 200 m ter postavil lep čas 3.06, kar je boljše od državnega rekorda.

50 m prosto, juniorke: 1. Groschel 34.5, 2. Tavčar 39.8, 3. Škerj I. 40.6, 4. Finc 41.4, 5. Vogl 45.

Sledil je rekordni poskus Mihaleka 800 m prosto. Dosedanji rekord je imel Beograjec Bulat z 12.17. Mihalek je plaval v konkurenci s stafeto štirih plavčev ter postavil nov rekord z 11.46.1.

Tudi na 50 m prosto je hotel Fritsch postaviti nov rekord, kar mu pa ni uspelo. Dosegel je samo 28.4.

3 krat 100 m mešano, juniorji: 1. Ilirija (Lavrič, Schell, Žiža) 4.12.1, 2. Ilirija II. (Močnik, Tavčar, Demonte) 4.25.6, 3. Ilirija III.

Nato je plavalni trener Ilirije g. Diebolt pokazal sistem svoje plavalne šole. Nastopilo je 30 deklet in dečkov. Obhramstvo je z velikim zanimanjem sledilo tej točki, kjer je bilo mnogo takih, ki še niso vedeli, kako se pripravljajo naši plavalci, da dosežejo lepe uspehe.

Naši juniorji pa so tudi v waterpolu pokazali, da ne zaostajajo za svojimi starijšimi tovariši. Res je sicer, da seniorji niso nastopili v svoji najmočnejši postavi, vendar pa je zmaga juniorjev s 7 : 2 presenetila. Največ golov je zabil Žiža.

Snoči ob 20. so juniorji Ilirije z brzovolkom odpotovali v Split, od koder se z ladjo popeljevali v Dubrovnik. Vsaka skupaj bo startalo za Ilirijo 16 juniorjev in juniork, katerim želimo največjih uspehov.

Službene objave LNP

Objavljajo se izveščani parti in termini za podsestavno prvenstvo, in sicer:

Podsestavni prvi razred:

1. termin Maribor — Svoboda, Celje : Rapid, ČSK : Ilirija, Primorje : Zelezničar.
2. Celje : Hermes, Primorje : Maribor, ČSK : Svoboda, Zelezničar : Rapid.
3. Maribor : Hermes, Ilirija : Zelezničar, Celje : Svoboda, ČSK : Rapid.
4. Rapid : Ilirija, Celje : Zelezničar, ČSK : Maribor, Primorje : Hermes.
5. Svoboda : Primorje, Hermes : Ilirija, Celje : Maribor, ČSK : Zelezničar.
6. Zelezničar : Hermes, Celje : Primorje, Ilirija : Maribor.
7. Maribor : Zelezničar, Primorje : ČSK, Celje : Ilirija.
8. Ilirija : Primorje, Rapid : Maribor, ČSK : Celje.
9. Hermes : Rapid, Svoboda : Zelezničar.
10. Hermes : Svoboda, Rapid : Primorje.
11. Ilirija : Maribor, Rapid : Svoboda, ČSK : Hermes.

Ljubljanski drugi razred:

1. termin Reka : Slovan, Jadran : Mars, Korotan : Slavija, Mladika : Svoboda.
2. Grafika : Svoboda, Mladika : Slavija, Mars : Slovan, Jadran : Korotan.
3. Reka : Jadran, Mars : Korotan, Slavija : Svoboda, Mladika : Grafika.
4. Mars : Reka, Slovan : Korotan, Slavija : Grafika.
5. Reka : Korotan, Jadran : Slovan, Mars : Slavija.
6. Korotan : Mladika, Mars : Svoboda, Jadran : Slavija, Slovan : Grafika.
7. Reka : Slavija, Slovan : Mladika, Jadran : Svoboda, Mars : Grafika.
8. Mladika : Reka, Slavija : Slovan, Grafika : Jadran.
9. Svoboda : Reka, Mladika : Jadran, Korotan : Svoboda.
10. Reka : Grafika, Slovan : Svoboda, Mars : Mladika.
11. Korotan : Grafika.

Mariborski drugi razred:

1. termin Ptuj : Mura, Panonija : Drava.
2. Mura : Panonija, Ptuj : Gradjanski.
3. Ptuj : Panonija, Gradjanski : Drava.
4. Drava : Mura, Gradjanski : Panonija.
5. Drava : Ptuj, Mura : Gradjanski.

Celjski drugi razred:

1. termin Šoštanj : Olimpo, 2. Šoštanj : Atletiki, 3. Jugoslavija : Olimpo, 4. Olimpo : Atletiki, 5. Jugoslavija : Atletiki, 6. Šoštanj : Jugoslavija.

Trboveljski drugi razred:

1. termin Sloga : Zagorje, Litija : Svoboda, 2. Litija : Sloga, Zagorje : Svoboda, 3. Sloga : Svoboda, Litija : Zagorje.

Hrastniška skupina: 1. termin Hrastnik : Rudar, 2. Hrastnik : Delavec, 3. Delavec : Rudar.

Trboveljska skupina: 1. termin Retje : Trbovlje, 2. Dobrna : Trbovlje, 3. Retje : Dobrna, 4. Dobrna : Amater, 5. Trbovlje : Amater, 6. Retje : Amater.

Gorenjska skupina: 1. termin Svoboda : Korotan, Sora : Radovljica, Bratstvo : Gorenjec.

2. Enakost : Bratstvo, Korotan : Sora, Radovljica : Svoboda.
3. Gorenjec : Radovljica, Korotan : Bratstvo, Svoboda : Enakost.
4. Enakost : Gorenjec, Radovljica : Korotan, Sora : Svoboda.
5. Korotan : Enakost, Svoboda : Bratstvo, Gorenjec : Sora.
6. Gorenjec : Korotan, Sora : Bratstvo, Radovljica : Enakost.
7. Svoboda : Gorenjec, Enakost : Sora, Radovljica : Bratstvo.

Domžalska skupina:

1. termin Disk : Zalog, 2. Domžale : Zalog, 3. Disk : Domžale.

Podsestavno prvenstvo se prične, kakor že objavljeno, 23. septembra. Pozivata se okrožna odbora Celje in Trbovlje, da takoj izvršita zbiranje parov in terminov ter uspeh zbiranja sporočita podsestavu. Okrožni odbor Celje se pri tem opozarja, da ima izvesti zbiranje tudi za posavsko skupino (Lasko, Krški SK in Sava).

V kolikor bi Ilirija in Primorje ostala v državnem prvenstvu, bo LNP njima določene termine naknadno reguliral.

Glede klubov, ki še niso sprejeti v članstvo JNS (gorenjska skupina) je pomembno, da smejo v Luhu pravilno igrati prvenstvene tekme samo savezni klubi. V koliko ne bo do začetka prvenstva kateri od prizadetih klubov sprejet v članstvo JNS, se bodo njegove tekme odložile, odnosno se bo klub sploh izločil iz prvenstvenega tekmovanja.

Glede zgoraj naštetih parov je pomembno, da ima vedno prvoimenovani klub izbiri igrišča.

Novak, tajnik II.

Komisar JSZS za LP. (Službeno.) Na pismeni predlog komisarija je savez na seji n. o. dne 17. t. m. sklenil, da se poleg g. Schnellerja imenujeta v komisariat še g. major Janc in J. Vindiš. Mandat komisarijata obsega vse poslovanje bivšega LHP. Znakrat traja ta mandat štiri tedne. Seja komisarijata bo danes ob 20. v damskem salonu kavarne Emone. Naprosata se gg. Janc in Vindiš, da se iste gotovo udeležijo. Ante Schneller I. r.

Službeno iz LNP. Pravilno se glasi stavek v službenih objavah k. o. z dnem 14. avgusta 1934: Kaznuje se po § 19 k. p. v vezi § 13 k. p. igralec Repovš Franc z 8 mesecev zabrane igranja. Drevi ob 20. bo seja k. o. v tajništvo LNP. Poziva se, da pride na sejo igralec Habicht Josip (Svoboda).

V nekaj vrstah. Prošlo nedeljo je v Zagorju gostovalo moštvo kluba Weiss-Grün iz Celovca. Prva tekma bi se morala vršiti že v soboto, je pa izostala, ker so gostje prišli z zamudo. V nedeljo so zmagali Celovčani proti Zagorju s 4 : 2. Popoldne se je vršil brzoturnir z naslednjimi rezultati: Hrastnik : Zagorje 2 : 0 (0 : 0). Sloga : Weiss-Grün 1 : 0 (1 : 0). Zagorje : Amater 1 : 1 (0 : 1). Zagorje je pristopilo svoj placement Amaterju, da se plasira v finale. Dalje je zmagal Hrastnik nad Amaterjem z 1 : 0 (1 : 0). Finalna igra se je vršila med Hrastnikom in klubom Weiss-Grün. Hrastnik je zmagal z 3 : 0 (1 : 0). Hrastnik si je zasluženo priboril diplomu, ki jo je izdelal domači umetnik slikar Tausar Stane. Tekmo je sodil objektivno g. Lunder iz Trbovelj. — Za balkanske igre je bilo določeno naslednje razpisništvo: vrhovni sodnik Veljko Ugrinič, vodja tekmovalca Lucijan Kovačič, vrhovni reditelj arh. Korbar, poročevalci za tisk Hrvoje Macanovič, sodniki na cilju dr. Belu (Rumunija), dr. Samini (Albanija), Jorgacopoulos (Grčija), Gašpar, Grund, Kovačič, Muhvič, Tončič, časomerilci Boranič, Dujmšič, Grimm, Jovanovič, inž. Hellebrant, Kuftinec, Vidmar, dr. Vuković, starter Miroslav Dobrin, reditelj na startu Schlesinger, zapisnikar za teke Münz, sodniki za skoke Kačev (Bolgarija), Schmetau (Rumunija), Simeonides (Grčija), dr. Breyer, Francič, Mayer, sodniki za mete Carabatis, (Grčija), Schmetau (Rumunija), Bloch, Dremil, Delfin, Fischer, Hladnik, Kohn, Prstec, Schwartz, zapisnikarja za mete Marian in Zupan.

IV. gorska dirka na Ljubelj. V nedeljski številki »Jutra« sem čital zanvalo celokupnega članstva MK Ilirije za sodelovanje pri zgorajšnji dirki. Celokupno članstvo me je v tej zvezi počastilo s »častnim predsednikom«, kar pa ne odvarja resnice, kajti jaz nisem nikakšen »častni« predsednik, ker MK Ilirija po pravilih sploh nima nikakih »častnih«, ampak samo aktivne in delovne odbornike. Glede zahvale na sodelovanju pri dirki na Ljubelj pa pripomnim, da sem v istini izvešil skoro vsa predela, čeravno mi je že težka predla, ker smo morali zaradi drugih okoliščin datum dirke za celih 11 dni premakniti. Res pa gre zahvala za izredno dobro uspeho dirko vodji dirke predsedniku g. Rud. Zalokarju, obema podpredsednikoma gg. Jerwanu in Kocbeku, gg. generalnemu tajniku Borštarnju in blaginju Fritzu, predsedniku sportne komisije g. Pipenbacherju, odbornikom gg. Mačku, Kepou, Pelcu, Verovčiku, članom motosekcije MK Ilirije Kranj gg. Šinku, Lieber, Rekarju, Levičniku in vsem ostalim. Posebna zahvala gre g. dr. Pavlu Panetu in pa g. A. Toneju. Da ne pozabim naših stelnih darovalcev daril, ki nam tudi pomagajo v težkih časih, da je sploh možno dirko izvršiti. Prihodnje leto ob petletnici ljubeljskih motoklasiških dirk pa zopet krepko na delo, in na svidenje vrh Ljubelja. Jaka Gorjanc, ustanovni član MK Ilirije.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Opozarjajo se igralci liginega moštva, da morajo danes brezpogojno absolvirati trening od 17. naprej. Strogo obvezen trening juniorskega moštva bo v petek od 16. naprej.

SK Ilirija. Seja načelstva drevi ob 20.30 v damski sobi kavarne Emone.

M. K. Ilirija razpisuje za nedeljo 2. septembra motoklasično zvezdno vožnjo v Logarsko dolino. Skupine, kakor tudi posamezni motoklasiški, ki se javijo do 9. zjutraj pri »Tilenjevi« koči, bodo dobili spominske plakete. Točni razpis in pojasnila pri tajništvu M. K. Ilirije. Miklošičeva cesta 15 (telefon 2066).

SK Mars. Danes strogo obvezen sestanek za vse članstvo zaradi nedeljskih tekem. Kdor ima opremo še doma, naj jo prinese na sestanek. Sestanek bo ob 20. v gostilni Bayer.

TKD Atena. Hazena ima trening drevi ob 18.

Iz življenja na deželi

Iz Zagorja

z— Nezgoda šoferja avtobusnega podjetja. V nedeljo popoldne se je odpeljal šofer g. Planinc Tone na toplice Medija-lake po goste. Ko je s praznim vozom prišel do gostilne g. Bregarja v Izakah, je opazil, da mu prihaja nasproti voz, vprežen s parom konjev, s katerim bi se srečala na malem ozkem mostičku. Šofer je imel toliko prisotnosti duha, da je krenil z vozom na desno, sicer bi se zgodila huda nesreča, kajti na vozu je bilo več oseb, ki bi jih avtobus podrl. Nesreča je vendar hotela, da je pri umiku z veliko silo zadel v staro debelo drevo, kar je povzročilo nezgodo njemu samemu. Dobil je v prsi suneč od volana, ki so je zlomili, ranila so ga tudi drobci razbitih šip. Odpeljali so ga takoj k zdravniku v Zagorje in je upati, da bo kmalu ozdravil. Pri avtobusu je prednja del zvit in precej popravljen bo treba. Lastnik ima občutno škodo.

Iz Trbovelj

t— Na meščanski šoli bo vpisovanje 1. in 3. septembra. Popravni izpiti bodo 28. t. m. ob 8. uri. Pričetek pouka bo 10. septembra. Na osnovni šoli Trbovlje—Vode bo pričetek 3. septembra.

t— Odlaganje smeti in higiena. V pototek, ki polni kopalni bazen občinskega kopališča, nekoliko metrov pred iztokom v bazen, odlagajo tamošnji prebivalci vse smeti in razno drugo nesnago. Kljub temu, da teče voda v bazen skozi kratek filter, se nam vendar iz zdravstvenih razlogov ne zdi primerno, da je javno smetišče baš na onem mestu. V Trbovljah imamo sploh to lepo navado, da vse, kar nam dela kje napotje, pomečemo enostavno v potok. Zaredi tega je potok tudi bolj podoben kakemu odvajalnemu kanalu kakor potoku, ki naj bi osveževal okolico. Občinska uprava naj izda v tem pogledu stroge odredbe, nepoboljšljivce pa naj strogo kaznuje. Red in snaga sta prvi pogoj za ljudsko zdravje.

Iz Ptuja

j— Popravni izpiti na ptujski gimnaziji bodo 28. t. m. za I. razred, 29. t. m. za II. in V. razred, 30. t. m. za III. razred, 31. t. m. popoldne za VI. in VII. razred. Pismeni višji tečajni izpit bo 30. t. m. dopoldne; istega dne popoldne bo nižji tečajni izpit. Ustni višji tečajni izpit pa bo 31. t. m. dopoldne.

j— Napad na cesti. Ko se je te dni vrčala posestnica Ivana Predikaka iz Gorce od obiska pri bratih, je srečala prijateljico Nežo Gosakovo, s katero sta se skupno podali v bližnji vinotok. Po kratkem odmoru sta se poslovlili in Predikaka je nadaljevala pot proti domu. Kmalu za tem pa sta prihitela za njo dva viničarja, ki sta jo brez vsakega vzroka napadla, jo vrgla po tleh in jo začela pretepati. Predikakova je morala zaradi poškodb ostati v postelji, oba napadalca pa prejmeta plačilo pred sodiščem.

j— Vandalizem. Znana čebelarja Lenarčič Franc iz Ptuja in Krajnc iz Budine sta si uredila v Bukovih pri Ptuj v zoren velik čebelnjak. To pa najbrže ni bilo po volji dvema posestnikoma iz Bukovcev, ki sta iz same zavisti in zlobe uničila z bakreno kislino veliko množino čebel, ostale panje pa sta razmetala po tleh, tako da so čebele odletele in znaša škoda okoli 5000 dinarjev. K sreči je divjanje opazil najeti čuvaj, ki je še o pravem času preprečil nadaljnjo zastrupljanje čebel, saj bi se škoda prav lahko povzela na 20.000 Din. Oba zlobneža so orožniki prijeli in jih izročili ptujskemu sodišču.

j— Vrelo kad je padel. Pri posestniku Josipu Jerencu v Jablovcu v Halozah so bili te dni zaposleni z žganjkuho, pri kateri je bil navzoč tudi 9letni Habjančič Franc. Ko je bil nekaj časa sam, ga je zaradi pozne ure obšel spanec. Vsedel se je na rob v bližini stoječe prazne kadi. Kmalu je tako sedeč zaspal, v spanju pa je padel naravnost v kad, ki je bila napolnjena z vrelim žganjem. Deček je dobil po vsem životu silno hude opekline in so ga prepejali v ptujsko bolnišnico.

Radio

Četrtek, 23. avgusta.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 19.30: Plošče po željah poslušalcev. — 19.30: Regulacija Ljubljane (Ciril Kočvar). — 20: Plošče. — 20.15: Prenos simfoničnega koncerta iz Salzburga. — 22: Čas, poročila, prenos iz uniojskega vrta.

Petek, 24. avgusta.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Poročila. — 13: Čas, plošče. — 19: Moje srečanje s Hitlerjem (Br. Kozine). — 19.30: Prizori iz narave (Br. Herfort). — 20: Plošče. — 20.15: Prenos iz Zagreba. — 21.45: Čas, poročila. — 22: Lahka glasba.

BEOGRAD 18.30: Narodna glasba. — 19.20: Orkester. — 20.15: Prenos iz Zagreba. — 21.45: Plošče. — 22.05: Lahka in plezna glasba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 20.15: Pevski koncert. — 20.45: Slušna igra. — 21.15: Orkester. — 21.45: Lahka in plezna muzika. — PRAGA 19.10: Mešan program. — 20.15: Viola. — 20.40: Igra. — 21.05: Orkester. — 22.15: Plošče. — BRNO 19.10: Program kakor v Pragi. — VARŠAVA 20.12: Simfonični koncert. — 22.15: Plošče. — DUNAJ 12: Lahka glasba. — 16.45: Plošče. — 18: Chopinove skladbe. — 19.30: Otroška literatura. — 20.35: Veseloh. — 22.25: Komorna glasba. — 23.15: Nočni koncert. — BERLIN 20.10: Mešan glasbeni program. — 22.50: Kabaret. — KÖNIGSBERG 20.10: Vojaška godba. — 21.10: Nadaljevanje koncerta. — 22.30: Plošče. — 23: Nočni koncert. — MOHLACKER 20.15: Prenos iz Berlina. — 23: Plošče. — 24: Nočni koncert. — BUDIMPEŠTA 17: Plošče. — 18.35: Salonski kvintet. — 19.45: Klavirske skladbe. — 21: Operni orkester. — 23: Ciganska kapela.

PREHODNA DEKLISKA DOBA JE MED 12. in 17. LETOM.

To je doba, ko mora imeti vsako dekle jako in zdravo kri, močne in zdrave živce in izborn tek. To daje »ENERGINE« za jačanje krvi, živcev in teka.

»ENERGINE« se dobiva v lekarnah, pol-litrska steklenica Din 35.—

Reg. S. br. 4787-32

Plesi in plesalci na festivalu

Prireditev bo ena najpestrejših, kar jih je videla Ljubljana

Ljubljana, 22. avgusta

Letošnji festival, ki se bo vršil ob jesenskem velesajmu od 5. do 9. septembra, obeta postati prav veličastna in obenem pestra prireditev, kakor je že zlepa nismo videli v Ljubljani. Odbor je neumorno na delu, da bo prireditev uspeša čim najlepše, saj je pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kraljice Marije.

Pričetek festivala bo v sredo 5. septembra ob 20. s simfoničnim koncertom opernega orkestra v Filharmonični dvorani. Naslednji dan bo v opernem gledališču češka vaska svatba, ki jo bodo izvajali gostje iz Plznja. O tej točki je »Jutro« že obširno poročalo v nedeljski številki izpod peresa dr. Murka. V petek nato bodo na sokolskem telovadišču poleg velesajmskega prireditve slovanskih plesov. Kakor čujemo, se udeležijo te prireditve v narodnih nošah tudi Poljaki. Posebno lepa točka bo raj pod lipo pri Ziljanih. Glasba pri tej točki bo posebno ganljiva, čeprav preprosta, vsebuje melodije starih slovanskih obrednih pesmi. Dalje nastopi istotam skupina narodnih noš iz Djevdjelije, ki bo predvajala ples »Rusalijko«. Sledilo bo istrsko kolo, ki bo predvajalo ples »balune« ob sodelovanju posebnih glasbenih instrumentov imenovanih roženice. Prav tako lep

KAKOR KRONOMETER MORA DELOVATI VAŠ ZELODEC,

ako jemljete za iztrebljenje prašek »Magna« purga. Deca malo, odrasli veliko žlico na vodi ali mleku. Ako použijete prašek »Magna« na konci noža, pospešuje prebavo, odpravi zaganje, zgago, vzepehanje, bljuvanje in zopni diih ust. Zdravi: želodčni in črevesni katar, hemoroide in čire v želodcu.

»Magna« prašek se dobiva v lekarnah. Zavojček Din 4.—

Reg. S. br. 4788-32

Preden se odločite za nakup

parketnih deščic

oglejte si zalogo prvovrstnega materiala pri tvrdki

JOS. R. PUH

LJUBLJANA

Gradaška ul. št. 22. Telefon št. 25-13.

Zahtevajte cenik! 6715

NAJ POSTANEJO VAŠI ZOBJE BOLJ BELI!

Beli zobje očarujejo.

Je neki znanstveni postopek, ki najhitreje in najbolje odpravi rumene madeže na zobeh in jih napravi bele. Treba je samo poskusiti. V prav kratkem času boste videli, da daje KOLYNOS zobem tak blešč, kakršnega ne morete nikdar doseči z navadno pasto za zoba. KOLYNOS se peni v vsaki tekočini, ugonobi vse rumenkaste madeže in »lise«, a nikdar ne kvari dlesna. Uporabite KOLYNOS takoj — 1 centimeter na suhi ščetki, dvakrat na dan, in takoj boste ugotovili rezultate: zobje so postali beli in zdravi, a dlesna pordeče kot roža. Kupite tubo KOLYNOSA še danes!

Moji zobje so bolj beli. Kolynos zares ustvarja čuda.

LIPSKI JESENSKI SEJEM 1934

začne 26. avgusta

33% popusta v vožnji na nemških železnicah

Vsa pojasnila daje 183

ING. G. TÖNNIES, LJUBLJANA

Tel. 27-62. Tyrševa cesta 33. Tel. 27-62.

ali ZVANIČNI BIRO LAJPCIGSKOG SAJMA, BEOGRAD, KNEZ MIHAJLOVA 33.

Ples je pričel...

Njej vsi se divijo, njo vsi zavidajo.

Tajna njenega velikega uspeha je stalna uporaba

„D' ORSAY“, PARIS

preparatov: puder, krema, ruž in kolonjska voda.

Zaloga za Ljubljano:

Fotoparfumerija „VENUS“

nasproti glavne pošte.

Zastopstvo za Jugoslavijo:

MILOVANOVIC I BRAT

BEOGRAD KNEZ MIHAJLOVA 39

E. Wolff:

Garragan

Roman

Kakor človek, ki se je predramil in vendar že spoznal resnico, je skočila iz postelje, se zavila v nočno haljo in stekla po mesečnem, svetlem hodniku k vratom, ki so vodila v Garraganovo sobo. Globoko je morala zasopsti, toli besno ji je razbijalo srce; nato je zavrgla vse pomisleke in tiho pritisnila na kljuko. Z opotekajočimi se koraki je stopila k postelji, ki je stala v temnem kotu. Postelja je bila prazna.

Garragan je bil zbežal v noč, bičan od svoje prevarane krvi. Nikolina je nekaj časa strmela v posteljo in se nato ponižano splazila iz sobe.

Nad trato snočnjih sanj je ležala bela megla. Sivo nebo je viselo nizko k tlom. Bleda svetloba je padala v sobo, kjer je Garragan drugo jutro čakal Nikolino.

Prepadena in potrta, s sencami pod očmi, je stopila v sobo in mu v zadregi podala roko.

»Ali mi morete odpustiti, Nikolina?« je vprašal s tihim, skeanin glasom.

Ali mi morete odpustiti, Garragan? so vpraševale njene oči, toda ustnice so ostale zaprte.

»Ali sem bil blazen ali pijan, sam ne vem. Drugih se človek lahko ubrani, a samega sebe, svojega lastnega zverinstva se ne more braniti. Ravnal sem kakor brezumnež ali nerazsodnej. In vi, Nikolina, ste mi odprli oči.«

80

Nikolina je nehote zajokala. Zdaj je bilo vse zamujeno. Nič več ni mogla nazaj, morala je vztrajati pri svoji snočnji besedi, ni se smela darovati ljubemu — zakaj vedela je, da ne bi ničesar več razumel.

Zmeden je zajekal: »Ali mi ne boste nikoli odpustili, Nikolina?«

Pogledala ga je in plašno odgovorila: »Zelo rada vas imam, Garragan, lahko mi verjamete.«

Stal je kakor omamljen, kakor da njegovo srce ne bi moglo prenesti bremena te blaženosti; nato se je sklonil do njene roke in jo spoštljivo poljubil. »Zdaj je vse dobro, Nikolina. Ljubiti se pravi odpuščati. Hvala vam, Nikolina, hvala iz vsega srca.«

Se enkrat ji je poljubil roko in jo nato izpustil.

»Prosim, izvolite seesti.«

Ubogljivo se je spustila v naslanjač.

»Dovolite mi, Nikolina, da izpregovorim v svojo opravičbo še nekaj besed.«

Zganila se je, kakor da bi hotela pokazati, da opravičbe ni več potreba.

»Seveda mi je bilo zmerom pred očmi, da se poročiva, to je, če se boste mogli odločiti za moža, ki je toliko starejši od vas. A meni se že tako godi, da vidim zmerom samo cilj, ne pa tudi potov, ki vodijo k njemu. Videl sem vas kot gospo te hiše in pozabil vse zapreke, ki so temu še na poti. Nepremišljeno in neopravičljivo je bilo, da sem povabil semkaj dekle, ki naj postane moja žena.«

»Še danes se odpeljem, če se vam zdi pravilno,« je žalostno dejala.

»Potrebno bo, Nikolina, naj me še tako boli, da toli kmalu izgubim najdražjega gosta, ki mu je namenjena ta hiša. Takoj bom ukrenil vse, da dosežem ločitev od žene. Skoraj izključeno je, da

bi našel ta ločitev na kake ovire. Edina težava bi utegnila biti v tem, da najdem Glorijino sedanje bivališče.«

»Vem, kje živi vaša žena,« je brez pomišljanja rekla Nikolina. Garragan jo je ves presenečen pogledal. »Vi veste, kje je moja žena?«

»Da, po naključju. Grof Henikstein, ki se ga morda še spominjate, mi je pred nekaj tedni poslal razglednico, po kateri je bilo moči posneti naslov vaše žene.«

Ker je imela Nikolina mladega grofa za Glorijinega prijatelja, je po naslovu, ki ji ga je bil dal Henikstein, sklepala, da živi tudi Glorija v Meudonu.

»Izvrstno,« je rekel Garragan, ne da bi premišljeval o zvezi Heniksteinove razglednice z Glorijinim bivališčem. »Kje je moja žena?«

»V Meudonu pri Parizu. V vili »Maréchal«.

Pomisli! je »Tadaj je najbolje, da se peljem v Pariz in govorim z Glorijo.«

»Morda bi zadostovalo, če bi izročili vso zadevo kakemu odvetniku.«

»To že, a vendar upam, da bom mogel pospešiti ločitev, ako storim osebno prvi korak. Jutri pridem v Berlin, si oskrbim francoski vizum in se nato takoj odpeljem v Pariz. Če pojde vse po sreči, se čez šest tednov že poročiva, Nikolina.«

»Da,« je rekla hvaležno in obenem nejevolno.

Pogledal je na uro.

»Ne zamerite moji nevljudnosti, Nikolina. Ako se čez pol ure odpeljeva, boste ravno še ujeli dnevni brzovlak v Berlin.«

»Čez četrte ure bom pripravljena, Garragan.« Pomislila je. »Prav za prav bi lahko obiskala sestro Ano v heiligenberškem zavodu. Saj ni daleč od tod.«

CENE MALIM OGLASOM

Pe 50 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajate znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znamkah.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vplosati v pismu obnem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelk »Jutra«, Ljubljana.

Vajenci-ke

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Učenko

ki ima vselej do petletno, sprejme K. Soča. Mestni trg 18. — Iskanje kupimo večjo množico. 21303-44

Službo dobi

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Frizerko

dobro usposobljen sprejme. Nudim v oglaševalski oddelku »Jutra« ali pomisleke ino-ja pod znančjo »Sobota«. 21506-4

G. Th. Rotman:

Peter Plavec

in Janko Rjavec

potujeta

okoli sveta

Knjige

Službe išče

Starejša žena

Mlad pekovski

Čevčarij,

Izložbena okna

Posredujem denar

Hranilne knjižice

Avtotaksi

Sostanovalko

Soba

Dijaka

Prehrana

Les

V najem

Soba odda

Dijaka

Prehrana

Les

V najem

Soba odda

Dijaka

Prehrana

Les

V najem

Soba odda

Dijaka

Prehrana

Les

V najem

Soba odda

Dijaka

Prehrana

Les

V najem

Soba odda

Dijaka

Prehrana

Les

V najem

Soba odda

Dijaka

Prehrana

Les

V najem

Soba odda

Dijaka

Prehrana

Les

V najem

Soba odda

Dijaka

Prehrana

Les

V najem

Kuharja ali kuharico

sprejmemo. Ponudbe na oglaševalski oddelku »Jutra« pod »Jediničica«. 21417-1

Trg. pomočnika

zmožnega slovenskega in nemškega, sprejme galante-rijska trgovina. Pisarne ponudbe s podatki in zahtevami pod »Zmožen po-močnik« na oglaševalski oddelku »Jutra«. 20092-1

Pletiljo

trajno, sprejme takoj za stalno. — Vprašati na Celovški cesti 56, dvoršče 21501-4

Pek. pomočnika

mladega, sprejme takoj pokarna Pirmat, Kranj, Primkovo. 21406-1

Perfektno sobarico

samo z dobrimi pričevanji. Iščo Mla Maceljki, Celje, Sv. Jožef 25. 21423-1

Potniki

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Provizij. zastopnika

za ljubljensko okolico takoj sprejme domača to-varna. Ponudbe na oglaševalski oddelku »Jutra« pod »Obiščem vsakih 14 dni«. 21429-5

Potnika

pet papirskih in trgovin-h v Sloveniji. Medjimarja in Prekmurja dobro usposobe-ge, išče zagrebška veteri-govina s papirjem, proti dobri proviziji, event. z doprinosom za potnikino. — Ponudbe s referencami na Interoklam, Zagreb, Ma-sarykova 28, pod »K 2784«. 21404-5

Potnik

sprejme na potovanje z avtomobilom. Ponudbe na oglaševalski oddelku »Jutra« pod »Avtoizšale«. 21508-5

Knjige

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Planinske vestnice

kompletne, nove, 1935 do 1938, ter posamezne številke raznih letnikov kupi L. Korinčič, Solanji 21497-8

Službe išče

Beseda 50 par. davek 1 Din. za šifro ali dajanje na slova 3 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Starejša žena

zmožna vsakega domačega opravila, prosi za službo brez plače. Ponudbe na oglaševalski oddelku »Jutra« pod »Zvešča«. 21500-3

Mlad pekovski

pomočnik izi službo na takoj. Kdor ima leto prekriti, dobi ve-liko nagrado. Ponudbe na področju »Jutra« v Ma-riboru pod »Jutra«. 21514-3

Čevčarij,

Izložbena okna

dobro obdržana napreda. Polirne se v obratovalšču Starbe družbe, okolišča. Smartinska cesta št. 44. Telefon 23-08. 21529-5

Posredujem denar

na hranilne knjižice velikih denarnih zavodov. Rudolf Zore, Ljubljana Gledališka 12. 21331-16

Hranilne knjižice

vseh denarnih zavodov prodajamo in kupujemo najugodnejše. Pišite takoj na Banko kom. zavod, Maribor, Alekandrova 40. Za odgovor 3 Din v znamkah. 21141-16

Avtotaksi

v večjem zbiranju od-dam v najem ali po niski ceni prodam, vsled doma-čih razmer. Ponudbe na oglaševalski oddelku »Jutra« pod »Avtotaksi«. 21495-47

Sostanovalko

išče samostojna gospa v lepo, zračno in toplo so-bu. Nalov: Frankopanska ulica 23/II (poleg gorajo-škega kolodvora). 21407-33

Soba

lepo opremljena, parketi-rano, solončno, s posebnim vzhodom, oddam na Tyré-vi cesti. — Nalov pove oglaševalski oddelku »Jutra«. 21449-33

Dijaka

Beseda 1 Din. davek 2 Din. za šifro ali dajanje na slova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Prehrana

Les

V najem

Soba odda

Dijaka

Prehrana

Les

V najem

Soba odda

Dijaka

Prehrana

Les

V najem

Soba odda

Dijaka

Prehrana

Les

V najem

Soba odda

Dijaka

Prehrana

Les

V najem

Soba odda

Dijaka

Prehrana

Les

V najem

Soba odda

Dijaka

Prehrana

Les

V najem

Soba odda

Dijaka

Prehrana

Les

V najem

Soba odda

Dijaka

Prehrana

Les

V najem

Soba odda

Dijaka

Prehrana

Les

V najem

Soba odda

Dijaka

Prehrana

Les

V najem

Soba odda

Dijaka

Prehrana

Les

V najem

Soba odda

Dijaka

Prehrana

Les

V najem

Soba odda

Dijaka

Prehrana